

Kuva: © Annika Rauma

Talousarvio 2022
Taloussuunnitelma vuosille
2023 – 2024

Kunnanhallitus 29.11.2021
Kunnanvaltuusto

Sisällys

	1
1. KUNTASTRATEGIA	3
1.1. Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	3
1.2. Kunnan toiminta-ajatus, strategiset tavoitteet ja toimenpiteet	3
1.2.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje	5
1.2.2 Henkilöstön yhteistoiminta, työsuojelu ja tasa-arvo	6
1.2.3. Kestävä kehitys	6
1.3 Taloussuunnitelman puitteet	7
2. KUNNAN TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2024	8
2.1 Toiminnan ja talouden päämäärät kuntastrategiassa	8
2.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa	10
2.3 Talousarvio, palvelutuotanto	11
2.3.1 Toimintakate 1 000 eur	11
2.3.2 Vuosikate 1000 eur	11
2.3.3 Verotus	11
2.3.4 Valtionosuudet	11
2.4.1. Tuloslaskelma	13
2.4.2 Rahoituslaskelma	14
3. KÄYTTÖTALOUS	16
3.1 Hallinto- ja kehittämisspalvelujen tulosalue	16
3.2 Sivistystoimen tulosalue	30
4. TYTÄRYHTIÖT	84
4.1 Kaustisen Kehitys Oy (konserni)	84
4.2 Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy	86
4.4. Kiinteistö Oy Rekipolska	88
5. LIITTEET	92
5.1. VALTUUSTON MYÖNTÄMÄT TALOUSARVIOAVUSTUKSET 2022	92
5.2. Investointien perustelut TA 2022 ja TS 2023 – 2024	94
5.3. Kaustisen seutukunta TA 2022 tavoitteet	96

1. KUNTASTRATEGIA

1.1. Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Myös vuodesta 2021 tuli koronavuosi. Talous kuitenkin kasvaa. Tilastokeskuksen mukaan työllisyys saavutti kuluvan vuoden heinäkuussa koronaa edeltävän tason 72,7 %. Koronaepidemian seuraaminen tuskin väistyy ensi vuonnakaan, mutta olemme oppineet järjestämään toimintamme välttämättömät korona-vaikutukset huomioiden. Koronan ohella kuntien huomio on erityisesti suunnitelmavuodessa 2023, jolloin hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Kaustisen kunnalle vuosi 2023 tarkoittaa myös lomitushallinnon siirtymistä Toholammin kunnalle. Valmisteilla on myös TE-palvelujen siirtyminen valtiolta kuntien järjestettäväksi vuoden 2024 aikana. Kuntien hyvinvointi- ja elinvoimatehtävä säilyy ja vahvistuu.

Valtiovarainministeriö ennustaa bruttokansantuotteen kasvavan 2,9 % vuonna 2022. Samalla se arvioi paikallishallinnon rahoitusaseman merkittävää heikkenemistä määräaikaisten tukitoimien päättyessä. Kuntien rahoituksen rakenteellisia ongelmia ikääntyvän väestön sote-menojen kasvussa ei ratkaista kertaluontoisilla tuilla. Ministeriön mukaan velkaantuminen jatkuu vuoteen 2023 saakka, jolloin se taittuu hyvinvointialueiden aloittaessa. Painelaskelman mukaan paikallistaso jää alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeenkin, mutta velkasuhteen kasvu hidastuu. Kaustisen merkittävimmät taloushaasteet vuoden 2022 budjetissa ovat sote-menojen kasvu yhtäaikaisesti katettavan kunnan alijäämän kanssa. Kattamatonta alijäämää on viime vuoden hyvästä tuloksesta huolimatta kunnan taseessa edelleen 532 210 euroa. Kiinteistöveroon tehty korotus perustuu alijäämän kattamisvaatimukseen. Taloudellista myönteisyyttä tuo Keliberin kaivoshankkeen eteneminen.

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat. Talousarvion koostaminen on jälleen kerran edellyttänyt toimialoilta tiukkaa budjetointia. Nykyinen kuntalaki asettaa kunnalle taloussuunnitteluun ja strategian laatimisen näkökulman kuntakonsernitasolle. Talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta.

Kaustisen kunnan taloutta ja toimintaa on arvioinut vuoteen 2021 saakka myös kuntien taloustietoa tuottava Kuntamaisema Oy. Muihin verrokkikuntiin verrattuna Kaustisen kunnan palvelut tuotetaan jo nyt erittäin tehokkaasti. Siksi oman toiminnan supistaminen ja tehostaminen ei talouden kohentamisen strategiana ole kovin voimallinen. Kunta ja sen henkilöstö tarvitsee laadukkaasti ja kehittämisotteella tuotettujen palvelujensa tuottamiseen resurssinsa.

1.2. Kunnan toiminta-ajatus, strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Voimassa oleva kuntastrategia on vuodelta 2018. Valtuusto laatii uuden strategian vuoden 2022 aikana. Strategian tarkoitus on määritelty seuraavasti:

Yhdessä kilpailukykyistä Kaustista rakentamassa.

Strategisen suunnittelun avulla parannetaan Kaustisen kunnan kilpailukykyä ja taloudellista asemaa sekä vastataan kasvavan väestön ja yritysmäärän sekä kehittyvän teollisuuden tarpeisiin.

Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan pitkän aikavälin tavoitteista, joiden ympärille muodostuu kokonaiskuva halutusta tulevaisuudesta.

Kuntastrategian visiossa ”Sykkivä, Soiva Kaustinen!”, Kaustinen kehittyy alueensa palveluiden keskuksena. Kaustinen on kansainvälinen ja kilpailukykyinen kunta, jossa on todellista kansainvälistä sykettä. Vuonna 2025 Kaustinen on aktiivinen kunta, jonka asukkailla on vahva usko kunnan kehitykseen ja tulevaisuuteen. Kunnan toimintakulttuuri ja kehittäminen perustuu yhteistyöhön ja kestävään toimintaan. Haluamme olla kunta, joka mahdollistaa edellytykset hyvälle elämälle.

Toimintamme arvoina ovat:

- yhteisöllisyys ja turvallisuus
- oikeudenmukaisuus ja avoimuus
- luovuus ja rohkeus
- tuloksellisuus ja kestävä kehitys.

Kuntastrategiaan sisältyy varautuminen kaivostoiminnan alkamiseen Kaustisella. Kaivostoiminnan on Keliber Oy:n mukaan käynnistymässä vuonna 2024. Tuotantotoiminnan kaavoitus on käynnissä. Keliberin päätös siirtää rikastamo Kalavedeltä lähelle tuotantoaluetta on pitkittänyt kaavoituksen valmistumista. Kunnan ja yrittäjien tukena on seutukunnan suurhankeorganisaatio.

Alkavan kaivostoiminnan vaikutuksia:

myönteinen väestökehitys – varaudutaan riittävään asuntotuotantoon
elinkeinojen kehitys myönteinen, erityisesti kaivostoimintaa tukevien palvelujen kehitys
kunnan palvelutuotannossa varaudutaan lisääntyvään palvelukysyntään

Hyvinvoinnin edistämisen painopisteenä Kaustinen on viihtyisä ja palveleva, tavoitteet:

Kuntalaisilla on saatavilla laadukkaat ja edullisesti tuotetut lähipalvelut. Toisen asteen opiskelupaikkamme ovat valtakunnallisesti houkuttelevimpia. Käytämme tiloja monipuolisesti. Asuin- ja elinympäristömme on viihtyisä, terveellinen ja kannustaa liikkumaan. Alueiden monipuolinen käyttö ja rakentaminen luo edellytyksiä hyvälle elinympäristölle. Palveluidemme vetovoimaisuus lisääntyy luovuuden avulla; yhdessä henkilöstön, kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa tuotettu sisältö rakentaa yhteistä Kaustisen kunnan tarinaa.

Vetovoimaisuuden kehittämisen painopisteenä Kaustinen on yritysmönteinen ja mahdollistava:

Kaustinen tunnetaan kansallisesti ja kansainvälisesti kulttuuristaan, elävästä kulttuuriperinnöstään, teollisuudestaan ja luonnonvaroistaan.

Olemme Keski-Pohjanmaan houkuttelevin alue uusien asukkaiden ja yritysten sijoittumiselle ja investoinneille. Kaustisella on maakunnan paras toimintaympäristö yrittämiselle. Monipuolisella sekä oikein suunnatulla kaavoituksella ja infralla mahdollistetaan yritysten ja asukkaiden muuttoa kuntaan.

Kuntakeskuksemme asema alueen kaupallisena palvelukeskuksena on vahvistunut.

Toimintakulttuurin ja johtamisen painopisteenä Kaustisen toimintakulttuuri perustuu yhteistyöhön ja kestävään toimintaan:

Kuntakonsernimme toiminta on kestävällä pohjalla ja toimii tuloksekkaasti. Päätöksentekomme ja yhteistyömme perustuu myönteisyyteen, vahvaan me-henkeen ja osallisuuteen.

Kuntakonsernilla on toimivat, terveelliset ja turvalliset toimitilat, joiden käyttöaste on korkea. Olemme houkutteleva työnantaja ja meillä on hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö.

Valtuuston hyväksymät strategiset mittarit:

Asukasluku kasvaa keskimäärin 1,5 % vuodessa
Kuntalaisten hyvinvointi paranee
Toisen asteen opiskelijoiden määrä kasvaa
Yritysten ja työllisten määrä kasvaa.

1.2.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä konserniohje on uudistettu 2019. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kaikkia kuntakonsernin toimintoja ohjaava periaate. Sisäisen valvonnan ohjeen liitteenä olevaa taulukkoa käytetään omavalvontaan aiempaa runsaammin. Taulukon käyttöä on käsitelty eri henkilöstöryhmien työpalaverissa. Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee myös mahdollisia kunnan kautta tapahtuvia rahanpesu- ja rikkoutusriskejä.

Kunnan hallintosääntö on päivitetty syksyllä 2021 toiminnassa esiin tulleiden säätelytarpeiden pohjalta. Sisäiseen valvontaan ei tehty muutoksia. Hallintosäännön mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen valvonta, tilintarkastus ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline, jonka järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta ja raportoi kunnanhallitukselle keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntakonsernia johtavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjauksella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on edistää kuntakonsernin johtamista yhtenä kokonaisuutena, yhtenäisin, konsernin kokonaisedun huomioonottavin periaattein. Konserniohje seuraa säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta mm. yhtiöiden vuosiraporteista ja esittämällä kantansa kunnan tai yhtiön toimintaan tai vastuisiin merkittävästi vaikuttaviin yhtiön päätöksiin, joihin yhtiöllä on valmisteluvaiheessa velvollisuus kunnan kanta kirjallisesti hankkia.

Tavoite

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa varaudutaan toimialakohtaisesti keskeisiin riskeihin. Palvelutuotantoon vaikuttavimpia tekijöitä ovat kunnan tehtävien kasvu, rahoituksen riittävyys ja henkilöstön saatavuus. Kunnan takausvastuista merkittävin osuus on Kuntien takauskeskuksen mahdollisesta vastuusta.

Koska kunnan hallinto-organisaatio on ohut, asiantuntijaviranhaltijoita vähän ja toimialat laajoja, talousarviossa ja suunnitelmassa erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan suunnitelmallisuuteen, kriittisten toimintojen riittävään resurssointiin, hyvään henkilöstöpolitiikkaan ja henkilöstön työhyvinvointiin. Sijaisuudet hoidetaan mahdollisuuksien mukaan sisäisin järjestelyin ja työtehtävien prioriteettijärjestystä miettien aina kun se on mahdollista. Rekrytoinneissa kilpailu eri alueiden ja yksityisen sektorin kanssa osajista tulee olemaan entistä kovempaa. Riittävät resurssit oman tehtävän hyvään hoitamiseen lisäävät työn tehokkuutta, työhyvinvointia ja työhön sitoutumista.

Kunnan vakuutukset ovat meklariliike Novumin hoidossa ja kilpailutus on suoritettu syyskuussa 2017.

Merkittävin kiinteistöihin liittyvä riski, joka samalla on myös kuntatalouden riski, on omien kiinteistöjen ja rakennusten kunto ja hoito tiukassa taloustilanteessa. Erityistä huomiota kiinnitetään uusien kiinteistöjen asianmukaiseen ja ajantasaiseen huoltoon.

1.2.2 Henkilöstön yhteistoiminta, työsuojelu ja tasa-arvo

Kuntastrategiatavoitteena on, että olemme houkutteleva työnantaja ja meillä on hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö. Kunnan henkilöstöpolitiikka tukee kunnan strategiaa. Henkilöstöä kannustetaan kehittämään työtapojaan ja oman työnsä tuloksellisuutta jatkuvana osana työn tekoa. ”Kaikki olemme kunnan käyntikortteja” -ajatusta korostetaan. Avointa ja oikeudenmukaista esimiestyötä edistetään, koulutusta ja osaamista kehitetään. Erityistä huomiota kiinnitetään hyvään yhteistyökykyyn muutostilanteissa, työyksiköiden sisällä ja välillä. Tyky-tilaisuuksien määrää on lisätty varaamalla määräraha vuosittaiseen tyky-päivään jokaiselle. Henkilöstöjaosto antaa tyky-päivien pidosta ohjeet.

Kaikkien avoimiksi tulevien vakituisten tehtävien täyttämässä noudatetaan kunnanhallituksen antamia harkintaohjeita sekä täyttölupamenettelyä, samoin kuin niissä määräaikaissuorituksissa, joissa sijaisuuden lyhyt ja välitön aloitustarve ei muuta vaadi. Sijaistarvetta arvioidaan kriittisesti ja lyhytaikaiset sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti työtehtävien priorisoinnin ja jakamisen keinoin, kunnan palvelutehtäviä vaarantamatta.

Työterveyspalvelut kunta hankkii TyöplusKunta Oy:ltä. Kunnalla on laaja, ennakoiva, työterveyden toimintasuunnitelma, joka sisältää laajan työterveyshuollon. Kaksi kertaa vuodessa tehtävällä koko henkilöstön sairaslomakartoituksella ja varhaisen puuttumisen mallia soveltaen tuetaan hyvää työkykyä ja pyritään vaikuttamaan myös sairauspoissaolojen vähentämiseen. Ent. Jytan alueen kunnat omistavat TyöplusKunta Oy:stä 20 %. Henkilöstön työkyvyn tukemisessa ja sairauspoissaolojen vähentämisessä on olennaista puuttua niihin sairauspoissaoloihin, joiden syihin työnantaja voi vaikuttaa. Toiminnassa haluamme painotta ennakoivaa hyvää työkykyä ja ilmapiiriä jälkikäteen korjaavien toimintojen sijaan.

Henkilökuntaneuvosto kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa. Esimiesfoorumi kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Kunnan johtoryhmä kokoontuu tarpeen mukaan, kuitenkin viikoittain. Työyksiköiden työpaikkakokouksia pidetään säännöllisesti, yksikön tarpeen ja käytäntöjen mukaan.

Työsuojelupäällikön tehtävät kuuluvat rakennustarkastajan virkaan. Kunnassa toimii työsuojelutoimikunta.

1.2.3. Kestävä kehitys

Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kestävän kehityksen kunta turvaa hyvän elämisen mahdollisuudet sekä nykyisille että tuleville asukkaille. Tavoitteena on, että taloudellinen toiminta sopeutetaan luonnon reunaehtoihin samalla kun tuetaan asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Kunnan sote-toimikunnan työskentely tukee kunnan hyvinvointitehtävän toteuttamista.

Ympäristönsuojelu on tärkeä paikallinen tehtävä ja kestävä kehityksen perusta. Neuvotteleva ja osallistava suunnittelu esim. kaavoituksessa edistää kestävä kehityksen tavoitteita. Paikkakunnalle suunniteltu kaivostoiminnan aloittaminen tuo uusia haasteita asuin ympäristön kestäväan kehitykseen.

Kunnan toiminnassa, hankinnoissa, koulutuksessa ja jätteiden käsittelyssä noudatetaan ekologisen kestävä kehityksen periaatteita. Koronaepidemia on vakiinnuttanut etäkokoukset ja -koulutukset, jolloin tilaisuuteen matkustamista ei synny.

Kestävä kehityksen tavoitteet hallintokunnittain otetaan käyttösuunnitelmassa osaksi talousarviota ja suunnitelmaa.

1.3 Taloussuunnitelman puitteet

Talousarviota laadittaessa on kunnalla (emo) kattamatonta alijäämää 535 000 euroa, joka tulee kattaa viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Kaustisen kuntakonsernin taseessa oleva ylijäämä oli v. 2020 tilinpäätöksessä 4 624 000 euroa.

Talousarvio on laadittu nykyisellä tuloveroprosentilla ja 130 000 euroa tuottavalla kiinteistöveron nousulla. Yleistä kiinteistöveroprosenttia on nostettu 1,07 %:sta 1,10 %:iin ja vakituisen asuinrakennuksen veroprosenttia 0,50:sta 0,60:een. Palkkamäärärahoja on korotettu 2 %:lla. Kuntatalouden suurimpana uhkana ovat erityisesti verotulojen kehitys, sotemenojen arvaamattomuus ja palveluinvestoinneista johtuva korkea velkamäärä.

2. KUNNAN TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2024

2.1 Toiminnan ja talouden päämäärät kuntastrategiassa

Kuntastrategia lähtee siitä, että Kaustinen kehittyy alueensa palvelujen keskuksena. Keskeiseksi mittariksi on asetettu kunnan väestökehitys. Kunnassa oli syyskuussa 2021 4 186 asukasta. Tuoreessa ennusteessaan Tilastokeskus ennustaa kunnan väkiluvuksi vuonna 2030 3 926 ja vuonna 2040 3 600 asukasta. Väestöennuste on laskeva, mutta Kaustisen ikärakenne on vielä alueellisesti tarkasteltuna hyvä. Suurimmat viisivuotiskäluokat ovat tällä hetkellä on 35 - 39- ja 5 – 9-vuotiaat kuntalaiset.

Konsernivalvontaa ja ohjausta tehostetaan. Hallintosäännön mukaan konsernijohto raportoi valtuustolle neljännesvuosittain yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä antaa arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta.

Kunnan talouden tasapainottamisessa keskeisenä mittarina on, että kuntapalvelut Kaustisella tuotetaan Keski-Pohjanmaan kuntien keskitasoa edullisemmin. Kuntien tilinpäätöstietoja vertaava Kuntamaisema on todennut Kaustisen oman toiminnan olevan vertailussa mukana olevien kuntien tehokkaimmasta päästä. Resurssien säästeliästä käyttöä henkilöstön työtapana ylläpidetään tulevinakin vuosina.

Strategiset tavoitteet:

Väestön kasvutavoite on todella kova. Strategiassa odotetaan väestön kasvavan 1,5 % vuodessa. Yritysten ja työllisten määrä kasvaa, Kaustinen on Keski-Pohjanmaan houkuttelevin alue uusien asukkaiden ja yritysten sijoittumiselle ja investoinneille. Strategiatavoitteiden mukaisella asuntorakentamisella vaikutetaan myös myönteiseen väestökehitykseen. Suurin yksittäinen tavoite on asuntotuotannolla, kahtena ensimmäisenä vuotena kuntaan rakennetaan 40 uutta vuokra-asuntoa. Tulevassa strategiassa on kovaa väestön määrän kasvutavoitetta suunnattava enemmän kuntalaisten hyvinvoinnin kasvattamiseen.

Kaivostoimintaan sisältyvät suuret odotukset. Kaivostoiminnan työllistäväksi vaikutukseksi arvioidaan noin 120 työpaikkaa, joista jokainen tuo toteutuessaan n. kolme palvelu- ym. lisätyöpaikkaa. Toteutuessaan hanke on Kaustisen ja koko Kaustisen alueen suurin yksittäinen teollisuushanke,

Kaustista kehitetään edellä alueensa palvelukeskuksena. Kehitysyhtiö rakentaa teollisuustiloja ja Rekipolska asuntotiloja. Keskustan kaavan avaamisella tuetaan elinkeino- ja liiketoiminnan kehittymistä. Avainasemassa ovat liikennejärjestelyt.

KUNTASTRATEGIA, STRATEGISET PAINOPISTEALUEET, TALOUSARVIOTAVOITTEET 2025

Tavoite

Talousarviovuoden toimenpiteet

Painopiste/Kärkihanke Kaustisen toimintakulttuuri perustuu yhteistyöhön ja kestäväan toimintaan

<p>Kuntakonsernimme toiminta on kestäväällä pohjalla ja toimii tuloksekkaasti.</p> <p>Päätöksentekomme ja yhteistyömme perustuu myönteisyyteen ja vahvaan me-henkeen ja osallisuuteen.</p>	<p>Terve kuntatalous Omistajaohjausta vahvistetaan. Omistuksia hallitaan läpinäkyvään ja luotettavaan toimintamalliin perustuen. Tytäryhteisöt toteuttavat toiminnallaan kuntastrategiaa ja kuntakonsernin kokonaisetua. Toiminnan jatkuva kehittäminen on tasapainoisen talouden perusta. Kunta on luotettava työnantaja ja organisaatiossa hyvä ilmapiiri. Kuntakonsernin toimitilat ovat kunnossa ja käyttöaste korkealla.</p> <p>Lisäämme avointa vuorovaikutusta kumppaneiden kanssa osana talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Lisäämme kuntalaisten ääntä päätöksentekoon (osallistuminen ja kuuleminen).</p>
--	---

Kaustinen on yritysmyönteinen ja mahdollistava

<p>Kaustinen tunnetaan kansallisesti ja kansainvälisesti kansankulttuuristaan ja teollisuudestaan.</p> <p>Olemme Keski-Pohjanmaan houkuttelevin alue uusille asukkaille ja yritysten sijoittumiselle.</p> <p>Olemme Keski-Pohjanmaan houkuttelevin alue uusille asukkaille ja yritysten sijoittumiselle.</p> <p>Kuntakeskuksemme asema alueen kaupallisena keskuksena vahvistuu.</p>	<p>Vahvistamme brändityötä ja kehitämme kunnan markkinointia. Verkostoidumme ja toimimme verkostoissa aktiivisesti. Kehitämme kaivosteollisuuden edellytyksiä.</p> <p>Vastaamme nykyistä paremmin asunto- ja tonttikysyntään. Asiointi kunnassa on sujuvaa ja mahdollisimman moni palvelu on saatavilla digitaalisesti. Huolehdimme toimivasta infrastruktuurista ja yhteyksistä (liikenne- ja tietoliikenne).</p> <p>Vastaamme nykyistä paremmin asunto- ja tonttikysyntään. Asiointi kunnassa on sujuvaa ja mahdollisimman moni palvelu on saatavilla digitaalisesti. Huolehdimme toimivasta infrastruktuurista ja yhteyksistä (liikenne- ja tietoliikenne).</p> <p>Kaavoituksella tuetaan keskustan palveluiden, asuintuotannon ja liiketilatarjonnan kehittymistä.</p>
--	--

Kaustinen on viihtyisä ja palveleva

<p>Kuntalaisilla on laadukkaat lähipalvelut, joissa hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia.</p> <p>Toisen asteen opiskelupaikkamme ovat maakunnan houkuttelevimpia.</p> <p>Kuntalaisemme ovat aktiivisia sekä sosiaalisesti, henkisesti ja fyysisesti hyvinvoivia.</p> <p>Asuin- ja elinympäristömme on terveellinen ja viihtyisä.</p>	<p>Huolehdimme kunnan tuottamien palveluiden tarkoituksenmukaisuudesta, saatavuudesta ja laadusta.</p> <p>Kehitämme asiakaslähtöisempiä ja joustavampia palveluita digitalisaation avulla.</p> <p>Turvaamme musiikkilukion toimintaedellytykset.</p> <p>Turvallisuus, oma vastuu hyvinvoinnista, vaihtoehtoiset palvelut ja palvelujen tuotantotavat</p> <p>Turvaamme nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston vaikuttamismahdollisuuksia kuntapalveluiden kehittämisessä kuntalain ja hallintosäännön tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Vähennämme nuorisotyöttömyyttä.</p> <p>Edistämme asuinympäristön siisteyttä, haluamme, että kaikki kaustislaiset kokevat siistin ympäristön kunnia-asiana ja kantavat siitä kukin vastuunsa.</p> <p>Vahvistamme kuntalaisten mahdollisuuksia aktiiviseen ja turvalliseen hyöty- ja vapaa-ajan liikkumiseen huolehtimalla kevyen liikenteen väylistä.</p> <p>Kehitämme tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia yhteistyössä kumppaneiden kanssa.</p>
--	---

2.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Taloussuunnitelma on laadittu niin, että taseen alijäämät on katettu v. 2022 tilinpäätöksessä.

Lainakanta euroa/asukas

Kriisikuntakriteereissä otetaan huomioon konsernin lainat ja vuokravastuut. Nämä luvut olivat vuonna 2020 asukasta kohti laskettuna: Kaustinen 12 534, Keski-Pohjanmaa 10 656 ja koko maa 8 795 euroa. Kaustisen luku oli Suomen konserneista 13, ja Keski-Pohjanmaan luku maakunnista 2. korkein.

2.3 Talousarvio, palvelutuotanto

Kuntapalveluihin on investoitu viime vuosina voimakkaasti ja investointimenot ovat kasvattaneet kunnan velkaantumista. Tehdyt palveluinvestoinnit lisäävät suunnittelukauden käyttötalousmenoja ja kasvattavat vuotuisia poistoja, kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan vetovoimaa.

Investointisuunnitelma painottuu talousarvio- ja suunnitteluvuosina infran rakentamiseen ja rakennusten peruskorjaukseen. Uusittu musiikkilukiorakennus otetaan käyttöön vuodenvaihteessa. Näköpiirissä ei ole tuon suuruusluokan uusia hankkeita.

Taloudellisen ja toiminallisen tehokkuuden periaate ohjaa edelleen kunnan palvelutuotannon järjestämistä. Talouden tasapainottamiseen käytetään apuna ulkopuolista arviointia.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen alueellinen kehitystyö jatkuu. Halsua, Kaustinen ja Veteli käyttävät yhteisiä tietokantoja taloushallinnossa ja palkkaohjelmassa. Talousraportoinnin uusien velvollisuuksien täyttämisen käytäntöjä pohditaan alueellisesti. Seutukunnan digihankkeessa parannetaan sähköisen palvelun ja työskentelyn edellytyksiä.

Kaustisen ja Vetelin kunnat jatkavat talousarviovuonna rakennustarkastajan ja ympäristötarkastajan palvelujen yhteistyötä.

2.3.1 Toimintakate 1 000 eur

Toimintakate	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	- 25 278	-26 205	-27 126	-11 900	-11 970

2.3.2 Vuosikate 1000 eur

Vuosikate	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	3 318	1 564	2 170	2 650	2 680

2.3.3 Verotus

Kunnanvaltuusto päätti 2019 korottaa kunnan tuloveroprosenttia puolella prosenttiyksiköllä 22 prosenttiin. Tätä ennen Kaustisen kunnan tuloveroprosenttia korotettiin viimeksi v. 2014 0,5 prosentilla 21,5 prosenttiin. Vuoden 2022 tuloveroprosentti säilyy entisellään, 22 prosentissa. Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotettiin 0,07 prosenttiyksiköllä, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia 0,10 prosenttiyksiköllä ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia 0,07 prosenttiyksiköllä. Korotusten tuotoksi on arvioitu 130 000 euroa.

2.3.4 Valtionosuudet

Talousarvioesitykseen sisältyvät ja viime vuosien valtionosuudet ovat tuhansina euroina.

	2018	2019	2020	TA 21	TA 22
Peruspalvelujen vos	10 099	10 433	13 415	12 440	13 303
Opetus- ja kulttuuri vos	766	630	772	860	897
Yhteensä	10 865	11 063	14 187	13 300	14 200

Lopulliset päätökset vuoden 2022 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2021 lopussa.

Yhteenvedo käyttötalous tulosalueittain

	TP 2020			TA 2021			TA 2022			muutos nto TP20-TA22	muutos nto TA21-TA22
	menot	tulot	nto	menot	tulot	nto	menot	tulot	nto		
Hallintopalvelut	-2 196 116	154 503	-2 041 613	-2 302 935	113 041	-2 189 894	-2 396 162	178 775	-2 217 387	-175 774	-27 493
Lomituspalvelut	-3 258 918	3 329 306	70 388	-3 453 771	3 453 771	0	-3 660 700	3 660 700	0	-70 388	0
Sotepalvelut	-15 678 364	0	-15 678 364	-15 540 000	0	-15 540 000	-16 095 000	0	-16 095 000	-416 636	-555 000
Hallinto-ja kehitt.palvelut Poistot	-21 133 398	3 483 809	-17 649 589	-21 296 706	3 566 812	-17 729 894	-22 151 862	3 784 475	-18 312 387	-662 798	-582 493
Sivistystoimen hallinto	0	0	0	0	0	0	-157 986	157 986	0	0	0
Peruskoulu	-4 091 826	306 398	-3 785 428	-4 748 577	270 402	-4 478 175	-4 973 217	399 165	-4 574 052	-788 624	-95 877
Esiopetus	-285 842	0	-285 842	-275 695	0	-275 695	-290 744	0	-290 744	-4 902	-15 049
Lukio	-1 412 416	29 830	-1 382 586	-1 616 247	30 650	-1 585 597	-1 755 892	69 500	-1 686 392	-303 806	-100 795
Muu opetustoimi	-82 337	0	-82 337	-86 200	0	-86 200	-87 200	0	-87 200	-4 863	-1 000
Kirjasto	-238 639	1 931	-236 708	-253 514	7 400	-246 114	-258 315	7 050	-251 265	-14 557	-5 151
Liikunta, Nuoriso, kulttuuri	-597 547	138 494	-459 053	-672 652	161 648	-511 004	-657 950	149 797	-508 153	-49 100	2 851
Varhaiskasvatus	-2 402 435	239 225	-2 163 210	-2 621 024	297 850	-2 323 174	-2 681 106	345 066	-2 336 040	-172 830	-12 866
Sivistystoimi Poistot	-9 111 042	715 878	-8 395 164	-10 273 909	767 950	-9 505 959	-10 862 410	1 128 564	-9 733 846	-1 338 682	-227 887
Yhdyskuntasuunnittelu	-288 146	23 437	-264 709	-288 147	12 700	-275 447	-240 936	6 000	-234 936	29 773	40 511
Liikenneväylät, puistot jne	-242 532	15 906	-226 626	-224 592	10 500	-214 092	-287 661	5 100	-282 561	-55 935	-68 469
Ruokahuolto	-931 915	1 065 211	133 296	-1 066 287	1 200 307	134 020	-1 105 757	1 209 277	103 520	-29 776	-30 500
Vuokrauspalvelut	-1 520 991	2 129 048	608 057	-1 440 962	2 234 507	793 545	-1 560 747	2 468 006	907 259	299 202	113 714
Liiketoiminta	-587 850	1 193 225	605 375	-546 851	1 175 777	628 926	-644 124	1 170 980	526 856	-78 519	-102 070
Ympäristöpalvelut	-161 359	72 051	-89 308	-151 208	66 370	-84 838	-163 885	64 370	-99 515	-10 207	-14 677
Tekniset palvelut Poistot	-3 732 793	4 498 878	766 085	-3 718 047	4 700 161	982 114	-4 003 110	4 923 733	920 623	154 538	-61 491
Käyttötalous yhteensä Poistot yhteensä	-33 977 233	8 698 565	-25 278 668	-35 288 662	9 034 923	-26 253 739	-37 017 382	9 836 772	-27 125 610	-1 846 942	-871 871

2.4.1. Tuloslaskelma

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 689 580	4 918 333	5 188 785	1 900 000	1 950 000
Maksutuotot	805 394	719 300	766 100	400 000	450 000
Tuet ja avustukset	201 144	219 410	236 000	200 000	200 000
Vuokratuotot	707 649	763 822	728 349		
Muut toimintatuotot	144 756	100 900	152 350		
Muut toimintatuotot	852 405	864 722	880 699	900 000	900 000
Toimintatuotot	6 548 523	6 721 765	7 071 584	3 400 000	3 500 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-8 285 816	-9 004 250	-9 155 187	-7 000 000	-7 140 000
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 873 294	-1 867 872	-2 031 571		
Muut henkilösivukulut	-289 229	-430 086	-473 454		
Henkilösivukulut	-2 162 523	-2 297 958	-2 505 025	-1 900 000	-1 930 000
Henkilöstökulut	-10 448 339	-11 302 208	-11 660 212	-8 900 000	-9 070 000
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-15 716 863	-15 705 155	-16 224 389		
Muiden palvelujen ostot	-2 968 279	-3 364 816	-3 630 081		
Palvelujen ostot	-18 685 142	-19 069 971	-19 854 470	-3 500 000	-3 500 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 288 816	-1 435 156	-1 581 762	-1 600 000	-1 600 000
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-472 140	-508 000	-455 590		
Avustukset yhteisöille	-498 308	-325 400	-420 500		
Avustukset	-970 448	-833 400	-876 090	-1 000 000	-1 000 000
Vuokratulut	-226 239	-285 526	-175 103		
Muut toimintakulut	-208 205	-49 243	-49 557		
Muut toimintakulut	-434 444	-334 769	-224 660	-300 000	-300 000
Toimintakulut	-31 827 190	-32 975 504	-34 197 194	-15 300 000	-15 470 000
Toimintakate	-25 278 667	-26 253 739	-27 125 610	-11 900 000	-11 970 000
Verotulot	14 546 404	14 700 000	15 270 000	8 700 000	8 750 000
Valtionosuudet	14 186 977	13 300 000	14 200 000	6 050 000	6 100 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	11 133	2 000	11 000		
Muut rahoitustuotot	52 057	23 010	15 000		
Korkokulut	-199 215	-255 500	-200 000		
Muut rahoituskulut	-528	-330	-300		
Rahoitustuotot ja -kulut	-136 553	-230 820	-174 300	-200 000	-200 000
Vuosikate	3 318 160	1 515 441	2 170 090	2 650 000	2 680 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 585 370	-1 388 570	-1 628 090		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 585 370	-1 388 570	-1 628 090	-1 700 000	-1 700 000
Tilikauden tulos	1 732 790	126 871	542 000	950 000	980 000
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	1 732 790	126 871	542 000	950 000	980 000

2.4.2 Rahoituslaskelma

Kunnan rahoituslaskelma	2022	2021	2020	2019
	Talousarvio	Talousarvio	Tilinpäätös	Tilinpäätös
Vuosikate	2 170 090,00	1 564 441,00	3 318 159,66	-288 965,45
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	67 301,53	-257 004,67
Toiminnan rahavirta	2 170 090,00	1 564 441,00	3 385 461,19	-545 970,12
Investointimenot	-3 494 000,00	-7 178 000,00	-1 874 373,55	-1 225 419,86
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00	0,00	15 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	0,00	0,00	26 183,06	430 747,05
Investointien rahavirta	-3 494 000,00	-7 178 000,00	-1 848 190,49	-779 672,81
TOIMINNAN INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 323 910,00	-5 613 559,00	1 537 270,70	-1 325 642,93
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 445 000,00	8 000 000,00	2 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 641 121,00	-2 451 650,00	-2 455 596,48	-2 455 593,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos, kuntatod	-2 500 000,00	1 000 000,00	-5 999 997,00	3 000 000,00
Lainakannan muutokset	-1 696 121,00	6 548 350,00	-6 455 593,48	544 406,52
Toimeksiantojen muutos	0,00	0,00	-28 045,63	-70 864,64
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00	0,00	509,10
Saamisten muutos	0,00	0,00	-95 454,87	369 730,55
Korottomien velkojen muutos	0,00	0,00	7 066 004,43	776 347,37
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00	6 942 503,93	1 075 722,38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 696 121,00	6 548 350,00	486 910,45	1 620 128,90
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 020 031,00	934 791,00	2 024 181,15	294 485,97
Rahavarat 31.12.	913 391,12	3 933 422,12	2 998 631,12	974 449,97
Rahavarat 1.1.	3 933 422,12	2 998 631,12	974 449,97	936 968,67
Rahavarojen muutos	-3 020 031,00	934 791,00	2 024 181,15	37 481,30
Lainakanta 31.12	597	27 775	718	29 471
Asukasmäärä 31.12		4230	4230	4230
Lainamäärä/ asukas		6 566	6 967	5 419
Kuntastrategia, lainamäärä/as, max		Ei vahvistettu	Ei vahvistettu	Ei vahvistettu
Investointien tulorahoitus %		62,11	21,79	177,03
				-23,58

Investointimäärärahat ovat talousarviossa 3 494 000 euroa. Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät euroineen ilmenevät alla olevasta taulukosta.

Investoinnit 2022	
74 000	Kunnanviraston ohjelmisto- ja laitehankinnat
100 000	Maa- ja metsäalueet
50 000	Käyttöomaisuusarvopaperit
10 000	Aluepelastus
1 030 000	Rakennusten kunnossapito
440 000	Vesi- ja viemärlaitos
1 655 000	Kiinteät rakenteet, puistot, kadut, ym.
135 000	Koneet ja kalusto
3 494 000	

Liitteenä 5.2 on teknisen lautakunnan ym. esitys tulevista investointitarpeista. Investoinnit toteutetaan tärkeysjärjestyksessä. Kaikki liitteessä olevat investoinnit eivät tule toteutumaan.

3. KÄYTTÖTALOUS

3.1 Hallinto- ja kehittämispalvelujen tulosalue

Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen

1100 Kunnanhallitus ja valtuusto

1101 Kunnanvirasto/KJ + hallintoj.

1102 Vaalit

1103 Tarkastustoiminta

1114 Muut toimielimet

1121 Kehittämistoiminta

1123 Muu toiminta

1212 Työllistämispalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan ylintä päätöksentekovaltaa käyttää valtuusto, joka mm. päättää kunnan strategiasta ja talousarviossa toiminnan tavoitteista ja resursseista. Kuntastrategian mukaan olemme kansainvälinen ja kilpailukykyinen kunta, joka kehittyy alueensa palveluiden keskuksena. Toimintakulttuurimme ja kehittämien perustuvat yhteistyöhön ja taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään toimintaan. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tukeminen on kuntastrategian mukainen tehtävämme.

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Vireille tulevien asioiden joutuise käsittely	Sujuvat prosessit ja hyvä osaaminen	Käsittelyaikojen pituus (edellyttää diariointi), asiakaspalautekysely säännöllisesti
Päätösasioihin paras mahdollinen ratkaisu	Päätösasioiden laaja ja laadukas valmistelu	Päätösvaikutusten seuranta
Tasapainoinen talous	Huolellinen resurssien käyttö, talousarvion noudattaminen	Alijäämien kattaminen
Hyvä tiedonkulku ja onnistunut viestintä	Viestintäohjeen mukaisesti, monikanavaisesti ja kehittäväällä tavalla toimien	Kohdeyleisön tavoittaminen, tietojen oikeellisuus, viestinnän vaikuttavuus
Hyvä asiakaskokemus palveluista ja laadusta	Työskentely on osaavaa, ripeää, asiallista ja ystävällistä	Asiakaspalaute, toiminnan virheettömyys
Asiakirjojen ja raportoinnin kehittäminen	Talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjan kehittäminen	Luettavuuden ja tiedonkulun parantuminen

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Sote-kustannusten kehitys ja arvaamattomuus

Kunnan vetovoimatekijöiden hiipuminen

Kunnan väestö- ja työpaikkakehitys

Kuntatalouden haasteet palvelujen kehittämisessä, erityisesti kunnan velkaantuminen

Varautumisen riittävyys poikkeuksellisen isoihin muutoksiin (esim. maatalous- ja turkislomituksen hallinnon siirtyminen Toholammille ja hyvinvointialueiden toiminnan aloitus)

KUNNANHALLITUS, sisäiset palvelut
Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen
1201 Toimistopalvelut
1202 Talouspalvelut
1203 IT-palvelut
1204 Henkilöstöhallintopalvelut
1205 Yhteispalvelu

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto- ja kehittämispalvelut vastaa kunnanhallituksen, henkilöstöjaoston, keskusvaalilautakunnan ja henkilökuntaneuvoston asioiden valmistelusta, laskentatoimesta, palkanlaskennasta, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisestä, työterveyshuollosta sekä tiedonhallinnasta ja tietojärjestelmistä.

Haluamme kuntastrategian mukaisesti olla luotettava työnantaja, jonka organisaatiossa ja päätöksenteossa vallitsee hyvä ilmapiiri ja edistämme sitä strategian mukaisesti yhteistyön, osaamisen ja esimiestyön kehittämisen keinoin. Talousraportointimme on ajanmukaista ja se hyödynnetään päätöksenteossa. Yhteispalvelupisteen merkitys kuntalaisille tarjolla olevien palvelujen valikoimassa vahvistuu Kelan ja Te-palvelujen liittymisen myötä.

Sähköisiä palveluja lisätään kunnan palvelutuotannossa. Alueellista yhteistyötä hyödynnetään etenkin IT-tehtävissä ja asiakirjahallinnon tehtävissä. Olemme osa Kaustisen seutukunnan digihanketta. IT- ja tiedonhallintapalvelumme ovat ajanmukaisia ja tehokkaasti käytössä.

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Henkilöstö työskentelee tehokkaasti ja vastuullisesti hyvässä yhteistyössä yhteisiin tavoitteisiin vastaten	Strategian mukaisen organisaatiokulttuurin johtaminen Hyvät työyhteisötaidot Työtapojen uudistamiskyvyn kehittäminen Säännölliset palaverit mahdollistavat hyvän tiedonkulun, tilannekuvan ja nopean puuttumisen ongelmiin. Sijaistamisvalmiuden parantaminen etenkin toimistorutiineissa (vuosikello rutiineille, hyvä dokumentointi, sopimukset Dynastyyn, asioiden kirjaaminen)	Toiminnan tehokkuus ja virheettömyys, saatu palaute Kokemus työskentelyn sujuvuudesta ja työnilosta Onnistuneet muutokset Toteutetut kehittämistoimet ja toimintamallit rutiiniasioissa Ongelmatilanteiden nopea ja tehokas ratkaisu Ydintehtävien hoitamisvalmius yllättävissäkin poissaolotilanteissa
Osaava, sitoutunut henkilöstö	Onnistunut rekrytointi ja palvelussuhteen aloitus Hankitaan tarvittavaa koulutusta, hyödynnetään	Henkilöstön vaihtuvuuden ja syiden seuranta Toteutuneiden koulutustilaisuuksien määrä ja osallistujat, 3 koulutusta /vuosi/hlö

<p>Henkilöstön korkea työkyky ja työtyytyväisyys</p>	<p>sisäistä koulutusta ja vertaisoppimista</p> <p>Henkilöstön kuuleminen ja omaan työhön vaikuttaminen Kehityskeskustelut vuosittain</p> <p>Toimivat työterveyspalvelut</p> <p>Varhaisen tuen käyttö ja sairauspoissaolojen seuranta. Töihin paluun tukeminen.</p> <p>Tehokas reagointi yksikön ja yhteisön työkykyä uhkaaviin ongelmiin</p> <p>Tyky-toiminnan kehittäminen yhdessä henkilöstön kanssa</p> <p>Esimiesasemasta johtuvan erityisen työkuormituksen tunnistaminen ja lieventäminen</p>	<p>Toteutuneet kuulemistilaisuudet ja henkilöstötoiveet Kehityskeskustelut käyty</p> <p>Vastaanottoaikojen saatavuus</p> <p>Sairauspoissaolojen määrän väheneminen</p> <p>Kriisien ratkaisussa onnistuminen (ajallinen kesto, laajuus)</p> <p>Kokemukset työn sujuvuudesta</p> <p>Tyky-tilaisuuksien toteutuminen vuosittain</p> <p>Saatu palaute työssä jaksamisesta, kohdenneet työkykytoimet</p>
<p>Talouselämyksen tiivis seuranta ja kyky sopeuttaa toimintaa muuttuvissa tilanteissa</p> <p>Resurssien tehokkaan käytön periaatteen vahvistaminen edelleen ja suunnitelmallisesti</p> <p>Sisäinen valvonta toimii tehokkaasti ja dokumentoidusti</p>	<p>Talouselämyksen ylläpitäminen kaikessa kunnan toiminnassa</p> <p>Ajantasainen ja luotettava talouselämyksiraportointi Talouselämysraportointi päätäjille</p> <p>Kulujen sopeuttaminen tuloihin Muutoskyky, luovuus, joustavuus</p> <p>Omaohjaus ja yksilöity, kohteittainen tarkastustoiminta</p>	<p>Talouselämys</p> <p>Kolme kertaa vuodessa</p> <p>Tarvittaessa</p> <p>Ylijäämäinen talouselämys</p> <p>Raportointi tarkastetuista kohteista</p>
<p>Laadukas ja käyttäjäpalveleva tiedonhallinta</p> <p>Sähköisen asiainninn lisääminen</p>	<p>Tiedon saatavuuden parantaminen</p> <p>Sähköisen viestinnän laajempi käyttöönnotto, tarvittava käyttäjäkoulutus</p> <p>Ohjelmisto-osaamisen ja etätöskentelytaitojen lisääminen</p>	<p>Asiakaskokemus, sähköisesti henkilöstön saatavilla olevan tiedon määrä</p> <p>Projektien onnistunut toteuttaminen</p> <p>Hankittujen ohjelmien korkea hyödyntäminen, työn paikkariippumattomuus</p>

	<p>Dynastyn uuden version käyttöönotto, hyvä osaaminen</p> <p>Kirjaaminen ja sopimusten hallinta käytössä kaikissa hallintokunnissa</p> <p>Sähköisen arkiston käyttöönotto</p> <p>Yhteispalvelun laajentuminen</p>	<p>Onnistunut versionvaihdos Dynastyssa, lisäntyminen tiedonhaussa käytön erit.</p> <p>Uusien palvelujen onnistunut aloittaminen</p>
--	--	--

Henkilöstö	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
Hallintojohtaja	1	1	1	1	1	1
Taluspäällikkö	1	0,9	0,4	0,2	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1	1	1	1
Palkkasihteeri	2	2	2	2	2	2
IT-asiantuntija	1	1	1	1	1	1
Palveluneuvoja	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kirjanpitäjä	0	1	1	1	1	1
Yhteensä	7,4	8,4	7,8	7,6	8,4	8,4

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Laajat tehtäväkuvat, joiden kriittisten tehtävien sijaistamiseen kiinnitettävä huomiota
Henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuus (koko kunnan tasolla, riittävän perehdyttämisen resurssit, henkilöstön työssä jaksaminen)
Kunnan lisääntyvät velvoitteet esim. työllisyyden hoitamisessa, tiedonhallinnassa ja raportoinnissa.
Teknistymisen muutosvauhti, mahdollisen tietojärjestelmähäiriön vaikutus toimintaan

Hallintopalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	66 697	50 241	70 375
33300 Tuet ja avustukset	42 685	45 000	40 000
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	45 120	17 800	68 400
33400 Muut toimintatuotot	45 120	17 800	68 400
33000 Toimintatuotot	154 503	113 041	178 775
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-427 583	-434 292	-437 111
34100 Henkilösivukulut			

34110 Eläkekulut	-149 013	-120 807	-125 900
34150 Muut henkilösivukulut	-14 712	-15 547	-15 771
34100 Henkilösivukulut	-163 725	-136 354	-141 671
34010 Henkilöstökulut	-591 308	-570 646	-578 782
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-1 306 721	-1 478 649	-1 480 060
34300 Palvelujen ostot	-1 306 721	-1 478 649	-1 480 060
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-7 749	-10 900	-8 200
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 749	-10 900	-8 200
34700 Avustukset			
34710 Avustukset kotitalouksille			
34720 Avustukset yhteisöille	-210 321	-257 500	-221 500
34700 Avustukset	-210 321	-257 500	-221 500
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-66 259	-100 740	-95 820
34820 Muut kulut	-13 757	-14 500	-11 800
34800 Muut toimintakulut	-80 016	-115 240	-107 620
34000 Toimintakulut	-2 196 116	-2 432 935	-2 396 162
34999 Toimintakate	-2 041 613	-2 319 894	-2 217 387
36999 Vuosikate	-2 041 613	-2 319 894	-2 217 387
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-27 391	-27 053	-41 312
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-27 391	-27 053	-41 312
38499 Tilikauden tulos	-2 069 004	-2 346 947	-2 258 699
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-2 069 004	-2 346 947	-2 258 699

KUNNANHALLITUS, kuntayhteistyö
Tilivelvollinen kunnanjohtaja Arto Alpia

1304 Kaustisen seutukunta
1308 Ympäristöterveydenhuolto
1320 Keski-Pohjanmaan liitto
1321 Aluepelastuslaitos

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos tuottaa pelastuslaissa säädetyt pelastustoimen palvelut alueellisina 11 kunnan alueelle. Pelastuslaissa säädettyjen pelastustoimen palveluiden tasosta päättää ylikunnallinen monijäseninen toimielin, pelastuslautakunta.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Alue- ja kuntayhteistyössä tuotetaan palveluja, joilla saavutetaan laatu- ja kustannustehokkuutta. Kaustinen on alueensa keskus, tavoitetta vahvistavat konkreettiset toimet toteutetaan yhteistyössä suunnitelmakaudella.

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Ostopalvelut tuotetaan sopimuksen mukaisesti laatuvaatimuksen täyttyen.	Aktiivinen seuranta, kunnan edustajat kautta vaikuttaminen	Palvelujen toteutuminen sopimuksen mukaisesti. Toteutuneet kustannukset.
Vaikuttava edunvalvonta alueellisesti ja valtakunnallisesti	Aktiivinen vaikuttaminen, lausuntomahdollisuuksien hyödyntäminen	Kunnalle tärkeiden tavoitteiden edistyminen.
Avoin ja ajantasainen tiedonkulku	Säännönmukaisen raportoinnin seuraaminen, oma aktiivisuus	Kunnan päätöksenteossa tarvittavat tiedot saatavilla.
Kustannustason säilyminen ennakoitavana ja vakaana	Kustannusten seuranta	Toteutuneet kustannukset

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Alueen kuntien väestökehitys, väestön ikääntyminen, alueen vetovoima ja työvoiman saanti.

	€/asukas TP 2020	TA 2020	TA 2021	TA 2022	€/asukas TA 2022
Seutukuntaosuudet	41,47	175 399	200 000	200 000	47,28
Ympäristöterveydenhuolto	34,35	145 320	135 100	144 550	34,17
Keski-Pohjanmaan liitto	21,62	91 450	91 649	92 000	21,75
Aluepelastuslaitos	107,00	452 689	452 700	480 292	113,54

Laskennassa käytetty asukasluku 4.230

ELINKEINOTOIMEN EDISTÄMINEN

Tilivelvollinen

1410 Maaseutupalvelut, maaseutuasiamies Sami Salonen

1420 Yrityspalvelut, kunnanjohtaja Arto Alpia

Maaseutupalvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki, Perhon kunta ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltijat hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä. Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksen mukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tilat vähenevät vuosittain muutamalla tilalle per kunta. Kaustisella 2021 hakeneita tiloja oli 4 vähemmän kuin vuonna 2020. Positiivisena kehityksenä voidaan nähdä viljelijöiden aktiivinen osallistuminen maatalouden investointitukien hakemiseen. Kaustinen on ollut alueemme aktiivisimpia investointitukien hakijoina määrällisesti sekä myönnettyjen avustusten ja korkotukilainojen suhteen.

Maatalouden uusi ohjelmakausi ei ole vielä valmistunut ja tukipolitiikan osalta vanha 2015 alkanut ohjelmakausi jatkuu vuoteen 2022 saakka. Tuohon saakka maatalouden tukirahoitus on varmistunut eikä suuri muutoksia tukiehtoihin ole tulossa. Oletettavasti tämän vuoksi tilamäärän väheneminen jatkuu samanlaisena vuoteen 2022 saakka.

Uuden maatalouden ohjelmakauden pitäisi alkaa 2023, mutta sen sisältö on vielä keskeneräinen eikä siten voida arvioida sen merkitystä alueellamme hakevien tilojen lukumäärään.

Maaseutulautakunta

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Lakisääteisten tehtävien hoitaminen	Tehtävät hoidetaan ajallaan ja virheettömästi	100 % on tehty aikataulussa.
Neuvonta	Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhdessä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa	Maataloustukiin liittyvä tuki-info järjestetty yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
Maataloustukien käsittely	Säännösten ja ohjeiden mukaan	Tehtävät hoidetaan aikataulujen rajoissa.
Tiedotus	Aktiivinen tiedotus kuntatiedotteissa, nettisivuilla ja sähköpostilla tukiasioista.	Useita kertoja vuodessa
Osallistuminen kehittämisspalavereihin	Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämisspalavereihin.	Osallistutaan aktiivisesti kehittämisspalavereihin.

Kehittämishankkeet	Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.	Hankkeisiin osallistuu tiloja Kaustiselta.
Maksatukset	Maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksyty tilaan kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tallennukset tehdään 20.6. mennessä.	Maksatukset saatettu järjestelmään kuukauden kuluessa esteen poistumisesta ja tallennukset tehty 20.6 mennessä.
Takaisinperinnät	Perintäpäättös tehdään kuuden kuukauden kuluessa takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.	Päätökset tehty kuuden kuukauden kuluessa perusteen muodostumisesta.

Talousarvioesitys maaseutulautakunta, Kaustisen kuntaosuus euroa

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	54 295	51 520	53 310	53 310	54 210

Tilamäärät yhteensä KaseKa:n alueella 2015 – 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kaustinen	144	142	140	137	137	129	125
Kasekan alue	832	820	806	786	774	752	724

Työpaikkakehitys, kaikki työpaikat

	Kaustinen	Seutukunta	Keski-Pohjanmaa
2015	1 754	5 587	27 708
2016	1 701	5 539	27 664
2017	1 706	5 420	28 030
2018	1 681	5 406	28 532
2019	1 601	5 191	28 177

Työpaikkakehitykseen tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.

Työttömyysaste %	Kaustinen	Seutukunta	Keski-Pohjanmaa
2015	8,0	8,8	11,4
2016	7,0	8,4	10,1
2017	6,4	7,6	8,9
2018	7,1	7,1	7,7
2019	6,5	6,9	7,3
2020	8,5	9,0	9,9
2021	7,1	6,7	7,6

Vuoden 2021 luvut ovat syyskuun lopun lukuja.

Yrityskanta kpl	Kaustinen	Seutukunta	Keski-Pohjanmaa
2015	368	1 340	4 520
2016	361	1 305	4 383
2017	360	1 298	4 379
2018	367	1 303	4 514
2019	381	1 328	4 683
2020	381	1 325	4 731

Vuoden 2020 luvut ovat kesäkuun lopun lukuja.

LOMITUSPALVELUT

Tilivelvollinen talouspäällikkö (lomituspäällikkö) Carita Söderbacka

1503 Lomitushallinto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Lomituspalvelujen tarkoituksena on turvata paikallisyksikön alueella olevien maatalousyrittäjien toiminta yrittäjien vuosilomien ja sijaisapujen aikana sekä turkistilojen toiminta yrittäjien vuosilomien ja lisävapaan aikana. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelut järjestetään lainmukaisina, joustavasti ja taloudellisesti.

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	2023
Lomituspäällikkö	1	1	1	1	Toiminta
Lomasihteeri	1	1	1	1	siirtyy
Johtava lomittaja	3	3	3	3	Toholammille

Laatu- ja taloudelliset tavoitteet:

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Lomituspalvelut toteutetaan laadukkaasti	Asiakastytyväisyyskysely toteutetaan vuosittain.	asteikko 1 - 5, tavoite 4
Asiakaslaskutus	Laskutus tehdään kuukausittain	12 kertaa/vuosi
Paikallisyksikkö toimii Välitä viljelijästä -verkoston periaatteiden mukaisesti.	Paikallisyksiköstä osallistutaan Välitä Viljelijästä sidosryhmätoimintaan.	Hallintohenkilöstö osallistuu tapahtumiin
Lomittajien työturvallisuuden varmistaminen tiloilla	Työolosuhdekartoitukset tehdään kolmen vuoden välein maataloille.	100 maatilaa vuodessa
Henkilöstö toimii lomituslainsäädännön mukaan.	Lomitusopas päivittäisenä työvälineenä	Lomitusopas jokaisella käytössä
Henkilöstö on osaavaa.	Henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen.	Tavoite kerran vuodessa

1504 Lomitustoiminta

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	2023
Maatalouslomittajat	55	58	52	51	Toiminta
Määräaikaiset lomittajat	2	4	4	3	siirtyy Toholammille

Tavoitteet	Toiminta	Arvio/Mittari
Lomituspäivän kesto mitoitetaan lain mukaisesti ja lomittajan työaika pohjautuu lomittajan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta vastaavaan työaikaan	Lomitusnetissä on ajantasaiset tiedot ja tietoja käytetään lomitusten suunnittelussa tehokkaasti.	Lomittaja työllistyy työsopimuksen mukaiseen työaikaan. Vuosiloma ja sijaisapupäivien kesto on yhtä pitkä.

Vuosiloman järjestäminen maatalousyrittäjille	Tasapuolinen toiminta	Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 pv/v/käyttäjä. VL-päivät toteutuvat tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla.
Sijaisavun järjestäminen	Sijaisaputoiminta järjestetään tehokkaasti.	Sijaisapupyynnöt toteutetaan tehokkaasti. tavoite 99 % pyynnöistä toteutetaan.
Tuettu maksullinen lomituksen järjestäminen	Käyttö tilojen tarpeen mukaan	Toteutetaan tarpeen mukaan
Lomituspalvelut toteutetaan laadukkaasti paikallisyksikön alueella.	Lomitustoiminnan asiakastytyväisyyskysely toteutetaan vuosittain	Tavoite 4 asteikolla 1 - 5 vastaus% 50 % tiloista
Tiedonsaannin riittävyys	Lomitustoiminnasta tiedotetaan riittävästi	Tiedote 2 krt/v ja lomittajan tulosta ilmoitetaan
Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista parannetaan.	Kehityskeskustelut vuosittain Varhaisen tuen malli käytössä	Tavoitteiden mukaisesti
Parannetaan lomittajien ammattitaitoa.	Lomittajien täydennyskoulutus koulutussuunnitelman mukaan Tilakohtaista perehdytystä tarpeen mukaan	Koulutuspäiviä väh. 1/lomittaja/vuosi

Tuotanto pv/vuosi	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Vuosilomia	8 004	8 200	8 000	7 700
Sijaisapu	5 333	4 900	5 000	4 400
Tuettu maksullinen	1 515	1 500	1 500	1 400

1505 Turkistarhauslomitus

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arvio/Mittari
Lomituspalvelut toteutetaan laadukkaasti paikallisyksikön alueella	Lomitustoiminnan asiakastytyväisyyskysely toteutetaan vuosittain	Tavoite 4 asteikolla 1 - 5

Tuotanto pv / vuosi	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Vuosilomaa	1 060	1 000	1 000	1 000
Lisävapaa h	3 455	3 000	2 900	2 900

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Henkilöstömäärän arviointi sijaisapulomitukseen on vaikeaa. Lomittajien saatavuuteen vaikuttaa yleinen työsuhdanne ja työntekijöiden työssä jaksaminen.

Atk-laitteiden ja valtakunnallisen Lomitusnettiohjelman toimimattomuus

EU:n ja kansallisen maatalouspolitiikan vaikutus maatalojen kannattavuuteen vaikuttaa maatalojen määrään ja lomansaajamäärään.

LOMATOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Yhteensä			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	2 880 324	3 068 771	3 282 700
33200 Maksutuotot	430 811	375 000	375 000
33300 Tuet ja avustukset	3 805	10 000	3 000
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	14 366		
33400 Muut toimintatuotot	14 366		
33000 Toimintatuotot	3 329 306	3 453 771	3 660 700
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-2 188 230	-2 290 500	-2 424 400
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-429 684	-448 585	-487 975
34150 Muut henkilösivukulut	-103 259	-174 756	-200 525
34100 Henkilösivukulut	-532 943	-623 341	-688 500
34010 Henkilöstökulut	-2 721 173	-2 913 841	-3 112 900
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-50 076	-21 000	-30 000
34320 Muiden palvelujen ostot	-217 470	-260 830	-256 900
34300 Palvelujen ostot	-267 547	-281 830	-286 900
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-19 931	-18 600	-19 400
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 931	-18 600	-19 400
34700 Avustukset			
34710 Avustukset kotitalouksille	-156 679	-145 000	-148 000
34720 Avustukset yhteisöille	-71 989	-60 000	-61 000
34700 Avustukset	-228 668	-205 000	-209 000
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-10 748	-11 000	-9 000
34820 Muut kulut	-10 851	-23 500	-23 500
34800 Muut toimintakulut	-21 600	-34 500	-32 500
34000 Toimintakulut	-3 258 918	-3 453 771	-3 660 700
34999 Toimintakate	70 388	0	0
36999 Vuosikate	70 388	0	0
38499 Tilikauden tulos	70 388	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	70 388	0	0

KUNNANHALLITUS, sosiaali- ja terveystalvet Tilivelvollinen kunnanjohtaja Arto Alpia

2101 Kuntaennakkomaksut

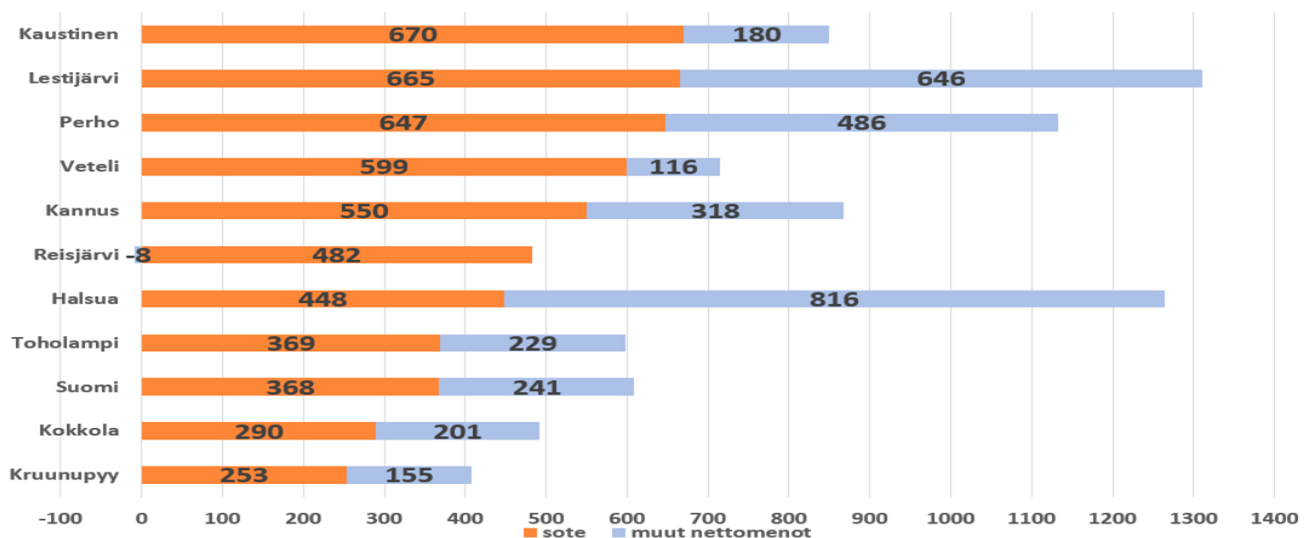
Kaustisen kunnan sotepalvelut järjestää 1.1.2017 toimintansa aloittanut Soite. Soiten strategiset painopisteet ovat:

1. Ennakoivat ja ehyet palveluketjut ihmisen tukena lähellä arkea
2. Arvostettu ja osaava henkilöstö toiminnan perustana
3. Vahvat peruspalvelut ja päivystävä keskussairaala alueella
4. Vaikuttavuutta monimuotoisilla palveluilla ja taloudellisesti kestävillä rakenteilla.

Kaustisen kunnan maksuosuus Soitelle on kasvanut voimakkaasti vuoden 2017 13,4 milj. eurosta vuoden 2020 15,5 milj. euroon. Voimakkaan kasvun takia ovat Soiten ennakot olleet huomattavasti alimitoitettut ja johtaneet tilinpäätösten valmistuttua vuosina 2019 ja 2020 isoihin lisälaskuihin. Kaustisen sotemenojen asukaskohtainen kasvu on ollut Soiten aikana jäsenkunnista suurinta.

Alla olevasta kuviosta näkyvät Soiten kuntien ja koko maan sotemenojen ja muiden käyttönettomenojen asukaskohtaiset muutokset vuoden 2016 tilinpäätöksestä vuoden 2020 tilinpäätökseen.

Sotemenot ja muut nettomenot muutos eur/as v. 2016-2020

Kaikkien Soiten alueen kuntien asukaskohtaiset sotekustannukset ylittivät vuonna 2020 maan keskiarvon. Soiten kustannukset ylittivät tarvevakionnillakin tarkasteltuna alueen kuntien kantokyvyn. Kaustisen väestö on tarvevakionnilla mitattuna Soiten alueella vähiten palveluja tarvitsevaa ja tarve on alle Suomen keskiarvon. Kuitenkin kustannukset ovat yli maan keskiarvon. Näyttää kuitenkin siltä, että tänä vuonna Soiten kustannuskehitys tulee olemaan koko maan tasolla hyvinkin kilpailukykyinen.

Todella hieno asia on, että Soite on rakennuttamassa Kaustiselle kerrostalotyypisistä 19 senioriasuntoa sekä 15 asunnon kehitysvammaisten palveluasumisyksikön.

Soiten kuntakohtainen talousarvio ja ennakkomaksut perustuvat kunnan 3 viimeisen vuoden käyttöön korotettuna Soiten talousarvion vaatimalla kasvulla, joka vuodelle 2022 on 3,2 %.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022
KP 2101-2910	1 000 eur	1 000 eur	1 000 eur
3401 Henkilöstökulut	-179	-140	-200
3430 Palvelujen ostot	-15 500	-15 400	-15 895
3500 Toimintakulut/menot	-15 679	-15 540	-16 095
Toimintakate/vuosikate	-15 679	-15 540	-16 095
Tilikauden yli/alijäämä	-15 679	-15 540	-16 095

3.2 Sivistystoimen tulosalue

Tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

Palvelusuunnitelman kuvaus

SIVISTYSTOIMI

tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3100 Sivistystoimen hallinto

Sivistyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta tuottaen tarkoituksenmukaisia, asiakaslähtöisiä ja laadukkaita **lähipalveluja** edullisesti turvallisessa toimintaympäristössä, tukien kuntalaisten mahdollisuuksia hyödyntää alueen monipuolista kulttuuriosaamista ja elävää **kulttuuriperintöä** kansainvälistä ja kansallista kulttuurista erikoisosaamista unohtamatta, kehittäen monipuolisesti **vapaa-aikapalveluja** kaikenikäisille, erityisryhmiä unohtamatta ja antaen monipuolisia mahdollisuuksia kuntalaisten **osallistumiselle** palvelujen edelleen kehittämiseksi.

Sivistystoimen hallinnon henkilöstö lukuina

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Sivistysjohtaja-rehtori	1	1	1	1	1
Toimistosihtööri	1	1	1	1	1

Asiakas

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Sivistyspalvelut toteutetaan kunnassa laadukkaasti.	Sivistyspalvelujen yleinen laatuarviointikysely toteutetaan kuntalaisille vuosittain.	Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5.
Tulosalueiden turvallisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja työntekijät harjoittelevat niiden mukaista toimintaa säännöllisesti.	Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty ja käyty läpi henkilökuntakokouksissa syyskuun loppuun mennessä ja niiden mukaista hätätilanteen pelastustoimintaa on harjoiteltu yksiköissä marraskuun loppuun mennessä.	Tulosalueiden esimiesten ilmoitukset tehty
Kuntalaisten aktiivisuutta sivistyspalveluiden käyttämisessä ja kehittämisessä tuetaan sivistystoimen viestintää kehittämällä ja luomalla kaksisuuntaisen viestinnän mahdollisuuksia.	Toimitaan vuosittain tehtävän tiedotus/viestintäsuunnitelman mukaisesti. Tiedotus vähintään viikoittain, perinteiset välineet ja sosiaalinen media, toimialueiden omat viestintävälineet, kuntatiedote. Kuntalaisaloitteiden käsittely kuukauden kuluessa.	Sivistysjohtaja-rehtorin selvitys seuraavista asioista: viestintäsuunnitelman laajuus ja sisältö, viikoittaisten tiedotusten määrä ja saatu palaute, kuntatiedotteen ja kotisivujen uudistuksen laajuus ja muoto sekä saatu palaute, kuntalaisaloitteiden määrä ja käsittelyaika
Kuntastrategian mukaiset kehittämissuunnitelmat	Tehdään kuntastrategian edellyttämät kehittämissuunnitelmat ja aloitetaan niiden mukainen toiminta.	Kehittämissuunnitelmien mukainen toiminta käynnistynyt.

Prosessit

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Esimiestuki on järjestelmällistä.	Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja kahdenkeskiset lähiesimiestapaamiset sivistystoimen johtoryhmän jäsenen ja sivistysjohtajan kanssa ovat viikoittaisia.	Sivistystoimen johtoryhmän arvio toteutuksesta.
Alueellinen yhteistyö on monipuolista ja tarkoituksenmukaista.	Perhonjokilaakson sivistysjohdon yhteistyö on tiivistä. Halsualla, Kaustisella ja Vetelillä on vuosittain yhteistyöhankkeita. Kaustinen osallistuu aktiivisesti Keski-Pohjanmaan alueverkostojen toimintaan.	Sivistysjohtajan selvitys alueellisen sivistysjohdon yhteistyöstä ja yhteistyöhankkeista.

Henkilöstö

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Henkilöstöä tuetaan työprosesseissa ja työssä jaksamisessa.	Jokaisella työntekijällä on ajantasainen tehtävämäärittely ja toimenkuva. Hän on saanut työhönsä perehdytyksen ja saa tarvitessaan työhönsä ohjausta ja koulutusta. Tehtäville on sovittu varajärjestelmä. Henkilöstön on mahdollista kehittää itseään koulutuksen ja itseopiskelun avulla. Kehityskeskustelut käydään sivistystoimessa vuosittain jokaisen vakinaisen ja yli 6 kk määräaikaisen työntekijän kanssa.	Lähiesimiesten selvitys kehityskeskusteluissa esille tulleesta palautteesta.

Talous

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Sivistystoimen tulosalueiden kustannukset /asukas ovat alle Keski-Pohjanmaan maaseutukuntien keskiarvon ottaen huomioon valtakunnallisen erikoislukion.	Budjettia toteutetaan taloudellisesti.	Budjetin menojäämä osaluueittain suhteessa alueellisiin vertailulukuihin.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Resurssien riittävyys
Henkilöstön jaksaminen
Pätevän työvoiman rekrytointi tulevaisuudessa

PERUSKOULUT

tilivelvolliset Keskuskoulujen rehtori Kaisu Koivisto ja sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3203 Keskuskoulu 1.–6.

3205 Puumalan koulu

3206 Järvelän koulu

3208 Keskuskoulu 7.–9.

3112 JOPO-ryhmä

3209 Erityisopetus

3211 Erityisluokka/perusopetus

3212 Kotikuntakorvaukset

3213 APIP-toiminta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetus antaa turvallisessa ympäristössä oppilaalle mahdollisuuden monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada tulevaisuuden jatko-opintovalmiudet ja elinikäisen oppimisen halun.

Kouluissa painotetaan aktiivisuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämistä sekä tulevaisuustaitojen oppimista kunnan strategian mukaisesti.

Esi- ja perusopetusta järjestetään voimassa olevan sopimuksen mukaisesti Kruunupyyn kunnan suomenkielisille oppilaille. Aamutoimintaa järjestetään omana toimintana. Iltapäivätoiminnan järjestää 4H-yhdistys yhteistyössä kunnan kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti. Tästä kunta maksaa korvausta 4H:lle.

Palkkoihin on tehty talousarvio-ohjeen **mukainen 2 % korotus**. Oppilasmäärän kasvu vaikuttaa kustannuksiin kasvattavasti, perusopetuksessa aloittaa edelleen syksyllä 2021 enemmän oppilaita kuin perusopetuksesta valmistuu, oppilaita on tänä syksynä 9 enemmän kuin edellisenä syksynä.

Budjetissa Järvelän koululle on laskettu edelleen myös syksylle 2022 neljä luokanopettajaa. Puumalassa aloittaa syksyllä 2022 niin suuri 1. luokka, että **sinne tarvitaan 4. luokanopettaja**. Keskuskoululla (1. - 6.) tarvitaan 6. luokalle **uusi tuntiohjaaja** syksylle 2022, koska yläkoululle siirtyy nykyisen 6A-luokan lisäksi yhdysluokan 5B-6B oppilaita ja nykyisiä 5. luokkalaisia on yhteensä 38.

Yläkoulussa uusi JOPO-ryhmän eli joustavan perusopetuksen ryhmän toiminta on käynnistynyt syksyllä 2021. Ryhmän perustamiseen saatiin kunnanvaltuustolta kesäkuussa 2021 lupa, jossa toiminta on suunniteltu kolmen lukuvuoden mittaiseksi. JOPO-ryhmää varten on palkattu JOPO-opettaja ja JOPO-ohjaaja. Tämän ryhmän tilat ovat Kansantaiteenkeskuksessa, koulukeskuksen läheisyydessä.

Keskuskoulussa 1. - 6. on muodostettu alkuopetukseen pieni opetusryhmä. Pienryhmän oppilaat tarvitsevat vahvempaa tukea koulukäyntiin. Ryhmässä on luokanopettaja ja oma koulunkäynninohjaaja.

Erityisen tuen oppilaiden tuen tarpeet kasvavat edelleen ja ne ovat moninaistuneet. Oppilaina on myös enemmän lapsia, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi. Koulunkäyntiohjaajien määrää on jouduttu edelleen lisäämään tarpeiden kasvaessa ja saatujen avustusten avulla.

Talousarvioon on tehty varaus syksyn 2022 osalta myös **toisen opetuksen pienryhmän** aloittaminen Keskuskoululla (1. - 6.) erityisen tuen tarpeiden kasvun takia.

Oppimateriaalin päivittäminen jatkuu ja siihen panostetaan vähitellen edelleen uudistamalla opetussuunnitelman mukaiseksi. **Digitalisaation kehittäminen** vaatii TVT-suunnitelman mukaisen laitekannan edelleen kehittämisen. Se toteutetaan leasingin avulla, ja näkyy kustannusten nousuna edelleen käyttötalousbudjetissa.

Henkilöstö lukuina

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Keskuskoulujen rehtori	1	1	1	1	1
Apulaisrehtorit	4	4 - 3	3	3	3
Luokanopettaja	12	12 - 13	13	14	14
Tuntiopettaja päätoim	2	2	2	2	2
Tuntiopettaja määräaik päät	1	1	1 - 4	3	3
Tuntiopettaja sivutoim	1ort+1(lu)	1ort+1(lu)	1ort	1ort	1ort
Lehtorit	10	10	10	10	10
Yhteiset lehtorit pk + lu	4	4	4	4	4
Tuntiopettaja päätoim	1+0,5 (luOP)	1+0,5 (luOP)	2+0,5 (luOP)	2+0,5 (luOP)	2+0,5 (luOP)
Tuntiopettaja sivutoim	1(lu)	1(lu)	1(lu)	1(lu)	1(lu)
Yhteensä päätoimisia opettajia sivutoimisia opettajia	34,5 3	34,5 3	35,5-38,5 2	38,5 3	38,5 3
Erityisopettajat	4	4	4	4	4
Koulunkäyntiöjajaaja vakit	14	14	14	14	14
Koulunkäyntiöjajaaja määräaik	7	5	7+1	7+1	7+1
Kuraattori	0,5	0,5	0,5	-	-
Koulusihteeri	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Yhteensä	63,6	60,6	62,6-65,6	65,1	65,1

Asiakas

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada tulevaisuuden jatko-opintovalmiudet.	Oppilas saa perusopetuksen päätteeksi perusopetuksen päättötodistuksen.	100 %
	9. luokkalaisten pääsy 2. asteen koulutushaussa ensimmäisen hakutoiveen mukaiseen oppilaitokseen.	vähintään 80 %

	9. luokkalaiset jatkavat oppivelvollisuuttaan toisen asteen oppilaitoksissa.	100 %
--	--	-------

Prosessit

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Perusopetus antaa oppilaalle mahdollisuuden monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen.	Koulujen välituntiliikkumiseen on riittävästi välineitä ja välkkäritoiminta on suunnitelmallista.	Oppilaskyselyarviointi.
	Kerhotoiminta on kiinnostavaa ja aktivoi oppilaita.	Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 25 % oppilasta, kerhoja on joka koulussa 1 - 5.
	Koulujen oppilaskunnat toimivat aktiivisesti.	100 %

Henkilöstö

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Henkilöstö on motivoitunut kehittämään työtään.	Henkilöstö kehittää osaamistaan omaehtoisesti ja/tai osallistumalla koulutukseen (muuhunkin kuin veso koulutukseen).	Henkilöstökysely
Lähiesimiestuki toimii.	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain.	Toteutusaste 100 %

Talous

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Perusopetus toimii tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.	Perusopetuksen opetusryhmät suunnitellaan kokonaisuutena mahdollisimman taloudellisesti yksilöiden tarpeet huomioiden.	Keskiryhmäkoko on välillä 14,0 - 21,0 ja keskiluokkakoko välillä 15 - 23.

Perusopetuksen tunnuslukuja	2018	2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Perusopetus netto €/asukas	857	927	876	1051	1090
Käyttökustannukset €/oppilas	7 430	7 665	6962	8212	8466
Käyttökustannukset €/opetustunti	114	122	115	133	133

Perusopetuksen oppituntien / tukiovetuksen määrä	Oppitunteja	Joista tukiovetuksen määrä
2017	31 129	410
2018	32 057	479
2019	32 462	470
TA 2020	32 312	468
TA 2021	33 526	491
TA 2022	34 658	517

Laskennassa käytetty asukasluvuna 4 230 asukasta vv. 2021 - 2022, oppilaskohtaisissa käyttökustannuksissa oppilaiden keskiarvoa 542 oppilasta.

Hankkeet**3100 Kerhotoiminta****3103 Tasa-arvo-avustus****3111 Suomen malli harrastamiseen****3110 Perusopetuksen koronatuki****Palvelusuunnitelman kuvaus:****Kehittämishankkeet tukevat perusopetuksen perustehtävää ja kehittämistä.**

Kerhotoiminta ja Suomen malli harrastamiseen -hanketuki edistävät ja laajentavat oppilaiden mahdollisuuksia harrastustoimintaan. Koronatuki tasoittaa koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksia ja tasa-arvo-avustus mahdollistaa lisätukea lisäohjaajien muodossa.

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Kehittämishankkeet tukevat perusopetuksen perustehtävää ja kehittämistä.	Kehittämishankkeita haetaan aktiivisesti ja niihin löydetään motivoituneita kehittäjäkoordinaattoreita.	Kehittämishankkeitten määrä, vähintään 3.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstön voimavarat eivät riitä hanketoimintaan oman työmäärän ohella.

PERUSOPETUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Yhteensä			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	239 140	230 942	495 851
33200 Maksutuotot	7 060	3 000	1 300
33300 Tuet ja avustukset	58 650	35 460	59 000
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	35		
33400 Muut toimintatuotot	35		
33000 Toimintatuotot	304 884	269 402	556 151
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-2 041 857	-2 292 287	-2 465 960
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-387 073	-425 406	-463 737
34150 Muut henkilösivukulut	-61 392	-88 576	-100 919
34100 Henkilösivukulut	-448 465	-513 982	-564 656
34010 Henkilöstökulut	-2 490 322	-2 806 269	-3 030 616
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-91 311	-170 355	-170 989
34320 Muiden palvelujen ostot	-610 854	-768 141	-901 960
34300 Palvelujen ostot	-702 165	-938 496	-1 072 949
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-119 888	-130 551	-141 463
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-119 888	-130 551	-141 463
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-696 997	-774 933	-784 613
34820 Muut kulut	-4 063	-1 800	-3 814
34800 Muut toimintakulut	-701 060	-776 733	-788 427
34000 Toimintakulut	-4 013 435	-4 652 049	-5 033 455
34999 Toimintakate	-3 708 551	-4 382 647	-4 477 304
36999 Vuosikate	-3 708 551	-4 382 647	-4 477 304
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-23 847	-23 600	-8 500
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-23 847	-23 600	-8 500
38499 Tilikauden tulos	-3 732 398	-4 406 247	-4 485 804
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3 732 398	-4 406 247	-4 485 804

MUSIIKKILUKIO

tilivelvollinen rehtori Ilona Salomaa-Uusitalo

3301 Musiikkilukio

3302 Lukion kulttuurituotanto

3303 Lukion erityinen kehittämistehtävä

3305 Luova ote, oppimisympäristön kehittäminen -hanke

3306 Liikkuva opiskelu -hanke

3307 Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen musiikkilukio on oman ja kunnan strategian mukaisesti valtakunnallisesti vetovoimainen toisen asteen koulu, jonka tehtävänä on oman osaamisen syventäminen sekä sen jakaminen muille oppimisympäristöille. Musiikkilukion tavoitteena on laadukas opetus ja ajanmukaiset toiminta- ja oppimisympäristöt. Musiikkilukiossa opintosuunnitelma laaditaan opiskelijan yksilöllisiä vahvuuksia tukien (HOPS, tutoropettajat, opiskelijahuoltoryhmä ja minitutoriimit). Kuntastrategian ja lukiostrategian tavoitteet kytketään suunnitelmalliseksi osaksi jokapäiväistä lukiotyötä ja -toimintaa.

Musiikkilinjalle voivat pyrkiä kaikki musiikista kiinnostuneet. Musiikkipisteet annetaan haastatteluiden perusteella. Jos opiskelija ei halua opiskella erityistehtävälínjan opetussuunnitelman mukaisesti, hän voi valita yleislínjan. Lukiossa tarjotaan lisäksi aktiiviruheilijoille lajivalmennusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän viisivuotisen musiikin valtakunnallisen kehittämistehtävän kautta Kaustisen musiikkilukio toteuttaa aktiivisena verkostoitujana kuntastrategian ”kansainvälistä sykkettä!” -tavoitetta. Paikallistasolla yhteistyötä tehdään seutukunnan lukioiden kanssa, valtakunnallisella tasolla muiden musiikkilukioiden kanssa. Erityinen kehittämistehtävä tuo kunnan saamaan valtiosuuteen vuosittain merkittävää lisää.

Musiikkilukion Opetushallituksen hanke Innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittäminen (Luova ote oppimisympäristöjen kehittämiseen) jatkuu. Musiikkilukiossa jatkuu myös Aluehallintoviraston Liikkuva opiskelu –hanke sekä valtion erityisavustuksen käyttäminen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi lukio-opiskelussa.

Musiikkilukion vetovoimaisuuden keskeiset tekijät ovat houkutteleva ja toiminnallinen oppimisympäristö, yksilöllisyys, yhteisöllisyys, avoimuus, luovuus, innovatiivinen uusi opetussuunnitelma, osaava henkilöstö ja oikein kohdennettu ja tehokas tiedotus ja markkinointi. Opiskelijamäärän tavoitteeksi on asetettu noin 160 opiskelijaa (uusi koulurakennus).

Oppivelvollisuuden laajentuminen portaittain toiselle asteelle tuottaa kustannuksia koulutuksen järjestäjälle mm. sekä työvälineiden (lukiolaiskannettava) että oppimateriaalien hankinnan kautta.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rehtori	1	1	1	1	1
Lehtori	8	8,5	8,5	8,5	8,5
Lehtori po ja lu	3 + (1pk)	3 + (1pk)	3 + (1pk)	3 + (1pk)	3 + (1pk)
Tuntiopettaja päätoim	9	8	8	8	8
Tuntiopettaja päätoim, pk ja lu	0,5	0	0	0	0
Tuntiopettaja muut aineet sivutoim	2	2	2	2	2
Tuntiopettaja musiikki sivutoim	10	13	13	10-13	10-13
Yhteensä päätoimisia opettajia sivutoimisia opettajia	21,5 2+10	20,5 2+13	20,5 2+13	20,5 2+10-13	20,5 2 + 10-13
Koulusihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kuraattori	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Erityisopettaja	0	0	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	0,8	0,8	1	1	1

Asiakas (opiskelija) ja prosessit

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Opiskelijan hyvinvointi	Yksilöllisesti laaditut opinto-ohjelmat, yksilöllisten vahvuuksien löytäminen ja tukeminen tutorkeskusteluissa, oppilashuoltoryhmässä sekä moniammatillisessa työryhmässä. Oppimaan oppimisen taidot. Oman oppimisen arviointi.	Opiskelijalähtöiset palvelut, uusi, innostava lukio. Opiskelumotivaation säilyminen. Kuraattoripalvelujen toimivuus. Erityisopettajan ja koulunuorisotyöntekijöiden tuki. Kyselytutkimus opiskelijoille 2 krt. lukuvuodessa.
Opiskelijan osallistaminen	Tiimit, opiskelijakuntatoiminta, tutorryhmät, opiskelijahuoltoryhmätoiminta, koulukokoukset, tapahtumat ja konsertit.	Yhteisöllisyys ja turvallisuus. Aktiivinen osallistaminen ja osallistuminen. Opiskelija kasvaa vastuuntuntoiseksi ja suvaitseväiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Opiskelijoiden opintoja, kehittymistä yksilönä sekä jatko-opintokelpoisuutta seurataan jatkuvasti. Musiikkilukion tuki ry. tärkeänä yhteistyökumppanina.
Opiskelijamäärään panostaminen	Opiskelijahaastattelut kevättalvella. Tehokas markkinointityö opintomessuilla, ja somenäkyvyyteen panostaminen. Opiskelijoiden	Uuden oppimisympäristön houkuttelevuus ja monipuolisuus. Musiikin opiskelussa laadukas oppimisympäristö tärkeä > vaikuttaa houkuttelevuuteen.

	osallistaminen tiedotus- ja markkinointitiimin toimintaan. Tiedottamista tukevat uudistettu markkinointimateriaali (esitteet) ja kotisivut. ”Lukiouskottavuus ja -houkuttelevuus”.	Opiskelija saa monipuolisia musiikkielämyksiä tuottaen ja kokien. Kilpailukykyisyys. Hakijamäärä yhteishaussa. Lisähaku. Musiikki- ja yleislinjan vetovoimaisena pysyminen.
--	--	---

Henkilöstö

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö	Vuotuiset kehityskeskustelut. Täydennyskoulutukset työnantajan harkinnalla. Opiskelijalähtöinen ja utelias opettaja, jolla monipuoliset työskentelytavat > omien opetusmenetelmien esitleminen muille opettajille. Etäopetusvalmiudet.	Yhteinen vahva tahtotila halutusta kehittämisen suunnasta. Innostava kollegio. Osaamisen kehittyminen ja ylläpitäminen. Opettajan ammattikuvan vahvistuminen. Jatkuva henkilöstön välinen vuorovaikutus.
Henkilöstön digiosaaminen	Sähköisten oppimis- ja tutkintoympäristöjen kehityksen seuraaminen ja niiden tunteminen. Musiikkiteknologian osaamisen kehittäminen. Digikoulutukset tarpeen mukaan. Lukiossa nimetyt tvt-vastaavat.	Henkilökunnan digiosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen. Uuden lukiorakennuksen digimahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisessa.
Lukiotoiminnan taloudellisuus	Talousarviovalmistelu. Hankerahojen hakeminen ja saatujen avustusten käytön ohjaaminen.	Budjetoinnin onnistuminen: toiminta toteutuu talousarvion mukaisesti. Hankerahojen haussa onnistuminen. Valtion rahoitus.

Talous

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Lukiotoiminnan taloudellisuus	Talousarviovalmistelu. Hankerahojen hakeminen ja saatujen avustusten käytön ohjaaminen.	Budjetoinnin onnistuminen: toiminta toteutuu talousarvion mukaisesti. Hankerahojen haussa onnistuminen. Valtion rahoitus.

Opiskelijakehitys

TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
145,5	147	147	150	150

Tulosalueen merkittävimmät epävarmuustekijät

- Opiskelijamäärän kehitys. Tulevaisuuden väestörakenteen muutos, pienenevät ikäluokat.
- Valtion rahoitus lukiokoulutuksessa; myös oppivelvollisuuden laajentaminen huomioiden.
- Opiskelijoiden asumispalveluiden turvaaminen.

Lukio-opetuksen tunnuslukuja	2018	2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Lukio-opetus netto €/asukas	318	335	327	376	404
Käyttökustannukset €/oppilas	9 445	9 424	9502	11 071	11 514
Käyttökustannukset €/opetustunti	83	90	89	104	113

Laskennassa käytetty asukaslukuna 4 230 asukasta, oppilaskohtaisissa käyttökustannuksissa oppilaiden keskiarvoa 149 oppilasta opetustunteina yhteensä 15 134 tuntia.

LUKIO	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	635	12 750	12 700
33200 Maksutuotot			
33300 Tuet ja avustukset	23 304	17 900	56 800
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	5 891		
33400 Muut toimintatuotot	5 891		
33000 Toimintatuotot	29 830	30 650	69 500
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-930 201	-1 013 997	-1 020 400
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-160 380	-173 310	-178 633
34150 Muut henkilösivukulut	-27 595	-39 853	-41 716
34100 Henkilösivukulut	-187 976	-213 163	-220 349
34010 Henkilöstökulut	-1 118 177	-1 227 160	-1 240 749
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalai			-10 000
34320 Muiden palvelujen ostot	-101 490	-166 933	-160 384
34300 Palvelujen ostot	-101 490	-166 933	-170 384
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-3 725	-29 900	-66 300
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 725	-29 900	-66 300
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-187 679	-191 604	-276 209
34820 Muut kulut	-1 345	-650	-2 250
34800 Muut toimintakulut	-189 024	-192 254	-278 459
34000 Toimintakulut	-1 412 416	-1 616 247	-1 755 892
34999 Toimintakate	-1 382 586	-1 585 597	-1 686 392
36999 Vuosikate	-1 382 586	-1 585 597	-1 686 392
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-451	-300	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-451	-300	
38499 Tilikauden tulos	-1 383 037	-1 585 897	-1 686 392
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1 383 037	-1 585 897	-1 686 392

OPPILASHUOLLOLLINEN TUKI

3201 Kuraattoripalvelut

3202 Koulupsykologipalvelut

3804 Etsivä nuorisotyö

tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

Palvelusuunnitelman kuvaus

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoillon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa sekä tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Kaustisella on yksi kuraattori esiopetuksessa, perus- ja lukiokoulutuksessa ja 0,2 kuraattoria kunnassa sijaitsevia muita toisen asteen oppilaitoksia varten. Psykologipalvelut ostetaan ostopalveluna.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.

Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

Kaustinen, Veteli ja Halsua tarjoavat yhteistyössä etsivää nuorisotyötä ja palkattuna on yksi etsivä. Vetovastuu on vuosina 2021 - 2022 Vetelillä ja seuraavat kaksi vuotta Halsualla. Aluehallintovirastosta on saatu toimintaan tukea vuosille 2021 ja 2022. Tuki v. 2022 on 30 000 €. On todennäköistä, että kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät alueen soten alaisuuteen vuoden 2023 alusta.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA2022	TS 2023	TS 2024
Kuraattori	1,2	1,2	1,2	0	0
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1 (Veteli hallinnoi)	1 (Veteli hallinnoi)	1 (Halsua hallinnoi)	1 (Halsua hallinnoi)

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Opiskeluhoillon palvelut tukevat oppilaiden ja opiskelijoiden opiskelua sekä edistävät yhteisöjen hyvinvointia.	Kuraattorit tekevät sekä yksilö- että ryhmään kohdistuvaa opiskeluhoiltotyötä. Psykologipalvelu kohdistuu pääasiallisesti oppimistutkimuksiin.	Työyksikköihin kohdistuva arviointikysely
Etsivä auttaa tukea tarvitsevia nuoria ja nuoria aikuisia saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.	Kolmen kunnan yhteinen etsivä löytää tukea tarvitsevat nuoret ja nuoret aikuiset. Hän auttaa heitä tarvittavien palvelujen piiriin.	Sidosryhmille kohdistettu arviointikysely, etsivän kontaktien määrä

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Resurssin riittävyys

Psykologipalvelujen saatavuus

OPPILASHUOLTO	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	8 981	1 000	1 000
33200 Maksutuotot	136		
33300 Tuet ja avustukset	27 500		
33000 Toimintatuotot	36 617	1 000	1 000
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-80 044	-46 713	-47 580
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-13 572	-7 979	-8 227
34150 Muut henkilösivukulut	-2 396	-1 836	-1 941
34100 Henkilösivukulut	-15 968	-9 815	-10 168
34010 Henkilöstökulut	-96 012	-56 528	-57 748
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-22 237	-49 300	-50 300
34320 Muiden palvelujen ostot	-2 606	-1 600	-1 600
34300 Palvelujen ostot	-24 843	-50 900	-51 900
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-362	-200	-200
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-362	-200	-200
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-2 000	-2 400	-400
34820 Muut kulut	0		
34800 Muut toimintakulut	-2 000	-2 400	-400
34000 Toimintakulut	-123 217	-110 028	-110 248
34999 Toimintakate	-86 600	-109 028	-109 248
36999 Vuosikate	-86 600	-109 028	-109 248
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-975		
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-975		
38499 Tilikauden tulos	-87 575	-109 028	-109 248
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-87 575	-109 028	-109 248

MUU OPETUSTOIMI
tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula
3401 Toisen asteen yhteistyö
3501 Kansalaisopisto
3502 Musiikkioppilaitokset

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen kunta kuuluu Perhonjokilaakson kansalaisopistoon. Kuntaosuuden suuruutta ei ole vielä tiedossa, v. 2021 se oli 2 405 h x 22,51 €. Kunnalla on oppilaspaikkoja Keski-Pohjanmaan konservatoriossa 45. Niistä ei ole ollut aiemmin kaikkia paikkoja täytettyinä, varaus budjetissa on 42 oppilaan mukaan. Kuntaosuus on ollut aiemmin 900 €/oppilas.

Kansalaisopiston menojen kustannuskehitys Kaustisen osalta

TP2017	TP2018	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TA 2022
-39.721	-38.297	-40.926	-48.170	-49.086	-50.000; kansalaisopiston budjettitarve -54.130	-50.000, kansalaisopiston budjettitarve ei tiedossa

Kansalaisopiston vuoden 2022 kustannusten jako/arvio, ilmoitettu 25.10.2021:

Kunta	Asukkaita	Prosenttiosuus	Oppituntiarvio
Halsua	1 103	10 %	650
Kaustinen	4 228	38 %	2 470
Perho	2 706	24 %	1 560
Veteli	3 065	28 %	1 820

Kansalaisopiston rahoitus 2022:

Toimintakulut	456.886 €
Valtionosuus	238.000 €
Kurssimaksut	59.000 €
Tuet ja avustukset valtiolta	3.000 €
Kuntien osuus	156.886 €
Vetelin kunnan osuus 5 %	2.775 €
Jaetaan kuntien kesken	154.111 €

Kuntien osuudet oppituntien suhteessa jaettuna, 23,71 €/tunti:

Halsua	15.411 €	650 h	
Kaustinen	58.562 €	2 470 h	
Perho	36.987 €	1 560 h	
Veteli	45.926 €	1 820 h	(1 820 h x 23,71 €/tunti + 2 775 €)

Tavoite	Toimenpide	Arvio/Mittari
Kansalaisopisto tuottaa monipuolisesti palveluja kuntalaisillemme.	Opetustunteja järjestetään Kaustisella asukasmäärän suhteessa.	Vähintään 2 400 h/vuosi
Konservatoriossa on mahdollisuus opiskella musiikkia taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisesti suunnitelmallisesti.	Oppilaspaikoista täytettynä on suurin osa.	Oppilaspaikkoja täytettynä 38.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys.

MUU OPETUSTOIMI	TP 2020	TA 2021	TA 2022
34000 Toimintakulut			
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-51 887	-51 200	-51 200
34320 Muiden palvelujen ostot	-30 450	-35 000	-36 000
34300 Palvelujen ostot	-82 337	-86 200	-87 200
34000 Toimintakulut	-82 337	-86 200	-87 200
34999 Toimintakate	-82 337	-86 200	-87 200
36999 Vuosikate	-82 337	-86 200	-87 200
38499 Tilikauden tulos	-82 337	-86 200	-87 200
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-82 337	-86 200	-87 200

KIRJASTO

tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula

3601 Kirjasto

3602 Kirjastosta kaveri -hanke

3605 Nyt miehet kirjastoon -hanke

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kirjasto tarjoaa jokaisen saataville kirjallisuutta ja kulttuuria sekä edistää asukkaiden tiedonhankintaa, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia tarjoamalla käyttöön ajanmukaiset ja asiakkaiden tarpeita ja aikatauluja vastaavat niin fyysiset kuin sähköisetkin kirjastopalvelut. Perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kirjasto tarjoaa laadukkaita kulttuurielämyksiä ja vuorovaikutteisia palveluja.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	2	2	2	2	2

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Kirjasto tarjoaa jokaisen saataville kirjallisuutta ja kulttuuria sekä edistää asukkaiden tiedonhankintaa, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia.	Kuntalaisten käytössä ovat ajanmukaiset ja asiakkaiden tarpeita vastaavat fyysiset ja sähköiset kirjastopalvelut sekä omatoimipalvelu.	Yli maan keskiarvon: - lainaus/asukas - kokoelmahankinnat/asukas (tilastot.kirjasto.fi)
Perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kirjasto tarjoaa laadukkaita kulttuurielämyksiä ja vuorovaikutteisia palveluja (Kirjastolaki 29.12.2016/1492 6§).	Kirjastossa järjestetään aktiivisesti tapahtumia eri kohderyhmille.	Kaksinkertainen maan keskiarvoon verrattuna asukaslukuun suhteutettuna: - tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten määrä (tilastot.kirjasto.fi)
Asiantunteva ja palveleva henkilöstö	Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää sekä itseään että kirjastoa.	Henkilöstökysely
Toiminta on taloudellisesti tehokasta.	Kirjasto pystyy toimimaan ja tarjoamaan lakisääteiset kirjastopalvelut nykyisellä henkilöstömäärällä.	Alle maan keskiarvon: - kulut/asukas - käyttökustannus/lainaus (tilastot.kirjasto.fi)

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijä

Koronan vaikutus, talousresurssien riittävyys, mahdolliset omatoimikirjaston väärinkäytöt.

KIRJASTO	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	361	500	300
33300 Tuet ja avustukset	262	3 600	4 200
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	1 308	3 300	2 550
33400 Muut toimintatuotot	1 308	3 300	2 550
33000 Toimintatuotot	1 931	7 400	7 050
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-83 474	-100 725	-97 980
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-20 708	-23 152	-22 992
34150 Muut henkilösivukulut	-2 600	-3 959	-3 998
34100 Henkilösivukulut	-23 308	-27 111	-26 990
34010 Henkilöstökulut	-106 782	-127 836	-124 970
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-17 236	-16 650	-24 777
34300 Palvelujen ostot	-17 236	-16 650	-24 777
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-37 636	-38 250	-37 550
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 636	-38 250	-37 550
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-76 352	-70 278	-70 518
34820 Muut kulut	-634	-500	-500
34800 Muut toimintakulut	-76 986	-70 778	-71 018
34000 Toimintakulut	-238 639	-253 514	-258 315
34999 Toimintakate	-236 708	-246 114	-251 265
36999 Vuosikate	-236 708	-246 114	-251 265
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-17 479	-7 000	-7 600
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-17 479	-7 000	-7 600
38499 Tilikauden tulos	-254 187	-253 114	-258 865
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-254 187	-253 114	-258 865

LIIKUNTATOIMI
tilivelvollinen vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

3701 Liikuntapalvelut
3703 Urheilutalo
3705 Tuu yhesä -hanke

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntatoimi seuraa ja arvioi liikuntapalveluja, joita tehdyn sopimuksen mukaisesti monipuolisesti tuottaa kaikille kuntalaisille urheiluseura Kaustisen Pohjan-Veikot. Liikuntatoimi koordinoi yhdessä urheiluseuran kanssa urheilutalon toimintaa ja tuottaa itse kuntalaisille täydentäviä liikuntapalveluja sekä tukee myös muiden järjestäjien tuottamaa liikuntatoimintaa avustuksin.

Tavoitteena on kaikkia kuntalaisia aktivoiva toiminta.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Vapaa-aikasihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Laatu- ja taloudelliset tavoitteet

Asiakas

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Monipuoliset liikuntapalvelut (seura, kunnan oma toiminta, muut toimijat) aktivoivat kuntalaisia liikkumaan.	Seura järjestää monenlaisia liikuntapalveluja kuntalaisille, liikuntatoimen omat toteutukset täydentävät tarjontaa ja osallistuminen kaikkeen toimintaan on aktiivista.	Sivistyspalvelujen laatuarviointikysely toteutuneista liikuntapalveluista kuntalaisille. Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5.
Tieto sekä urheiluseuran tuottamista sopimuksen mukaisista liikuntapalveluista kuntalaisille että kunnan omana toimintana järjestetyistä liikuntapalveluista saavuttaa kuntalaiset hyvin.	Käytetään monipuolisia viestintävälineitä kuntalaisten tietoisuuden saavuttamiseksi ja tehdään hyvää yhteistyötä urheiluseuran kanssa tiedotuksen kehittämiseksi.	Sivistyspalvelujen arviointikysely kuntalaisille tiedotuksen onnistumisesta liikuntapalvelujen osalta. Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5.
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia.	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat täydentävät ostopalvelusopimuksella tuotettuja palveluja monipuolisesti huomioiden erilaisia kuntalaisten kohderyhmiä.	Vapaa-aikasihteerin selvitys toteutuneista liikuntakerhoista, -tapahtumista, -leireistä, uimakouluista sekä kuntolaatikkosuorituksista ja niiden osallistujista.

Prosessit

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Urheilutalon ja liikunta-alueiden monipuolinen, kustannustehokas ja tasapuolinen käyttö.	Yhteistyössä urheiluseuran kanssa toteutettu urheilutalon ja liikunta-alueiden käytön koordinointi tukee	Sivistyspalvelujen laatuarviointikysely tilojen ja alueiden käytön tasapuolisuudesta ja

	tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten liikkumista.	aktiivisuudesta kuntalaisille Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5.
Kuntastrategian mukainen vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma valmistuu, se sisältää myös liikuntatoiminnan ja liikunta-alueiden kehittämisen.	Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelman mukainen toiminta.	Sivistyspalvelujen laatuarviointikysely kehittämissuunnitelman mukaisista toimista.

Henkilöstö

Tavoite ja toteutus	Arvio/Mittari
Henkilöstön ajantasainen tehtävämäärittely selkeyttää toimintoja	Kehityskeskustelupalaute

Tavoite	Arvio/Mittari
Liikuntapalveluihin käytetty resurssi tuottaa kuntalaisille hyvinvointia ja kannattaa tuotos/panos -suhteessa.	Sivistyslautakunnan lyhyen aikavälin arvio ja pitkällä aikavälillä saadut hyvinvointikertomuksen tunnusluvut.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys.

NUORISOTOIMI

tilivelvollinen vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

3801 Nuorisopalvelut

3803 Nuorisovaltuusto

3802 Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

3808 Nuorisotyön vahvistaminen kouluissa

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisopalvelut tuottavat lapsille ja nuorille tasokkaita vapaa-ajanpalveluja ja suovat heille myös mahdollisuuksia harrastamiseen. Nuorisopalvelut tekevät monipuolista yhteistyötä nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Avustusten myöntämisen muodossa tuetaan järjestöjen ja yhteisöjen nuorisotyötä.

Kunnassa panostetaan nuorten tukemiseen koulunuorisotyön vahvistamisen ja ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön kautta.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS2023	TS 2024
Vapaa-aikasihteeri	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Koulunuorisotyöntekijä, hankerahoitus		0,5	0,5		
Erytisnuorisotyöntekijä, kunnan oma rahoitus		1	1	1	1

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia. Yhteistyö järjestöjen kanssa on monipuolista.	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat huomioivat monipuolisesti erilaisia lasten ja nuorten kohderyhmiä ja täydentävät avustuksia antavien järjestöjen ja yhdistysten järjestämää lapsi- ja nuorisotyötä. Toteutetaan yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.	Vapaa-aikasihteerin selvitys toteutuneista kerhoista, tapahtumista, leireistä ja niiden osallistujista. Sivistyspalvelujen laatuarviointikysely toteutuneista palveluista lapsille ja nuorille. Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5.
Nuorisovaltuuston toiminta tuo uusia toimintatapoja nuorisotyön toteuttamiseen ja vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon lasten ja nuorten asioissa.	Nuorisovaltuuston järjestämät uudet tapahtumat. Yhteiset tapaamiset kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan kanssa.	Nuorisovaltuuston selvitys tapahtumista ja osallistujamääristä sekä vaikuttamisen mahdollisuuksista.
Koulunuorisotyö ja ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö auttavat tukea tarvitsevien nuorten arkea.	Koulunuorisotyöntekijä Tsempparin ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön erityisnuorisotyöntekijän Erkkarin työpanos.	Tsempparin ja Erkkarin kontaktit nuorten kanssa kuukausitasolla kasvavat v. 2021 verrattuna.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys.

Liikunta- ja nuorisotoimen talousarvioon sisältyvät seuraavat avustus- ja yhteistoimintamäärärahat, jotka talousarviokäsittelyn yhteydessä valtuustolle esitetään nimettyinä. 4H-yhdistyksen esittämä avustusanomus on 14 622 €.

Kohde/Saaja	Kustannuspaikka	Summa
KP-V:n yhteistoimintaosuus	3703	35.000
Kaustisen 4H-yhdistys	3801	10.000
Liikuntatoimen avustukset, stltk	3701	1.000
Muut liikuntatoimen avustukset, mm. moukarikarnevaalit	3701	700
Nuorisotoimen avustukset, stltk	3801	3.000

Lisäksi kirjanpito kohdistaa sivistystoimen sisäisiin vuokramenoihin tiettyjen kunnan rakennusten kulut yleishyödyllisten yhdistysten ym. käytön takia. Sen vuoksi nuorisotoimen sisäisiin vuokrakustannuksiin on lisätty 1/3 Keltaisen talon sisäisistä vuokramenoista (4H:n nuorille järjestämän kerhotoiminnan toteutuspaikka), Kyseisestä rakennuksesta 2/3 sisäisistä tilavuokrista on lisätty iltapäivätoiminnan sisäisiksi vuokramenoiksi. Kustannuksia Keltaisesta talosta tekninen toimi on kirjannut vuositason olleena 7 185 €.

KULTTUURITOIMINTA
tilivelvollinen sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula
3901 Kulttuuripalvelut
3903 Kansantaiteenkeskus
3905 Kansansoitinmuseo

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunta tukee kaustislaisia kulttuurintuottajia. Kulttuuripalvelujen avulla luodaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksia ja elämyksiä kuntalaisille. Tavoitteena on, että Kaustinen on Suomen johtava kansankulttuurikunta, jossa eri kulttuurien lajien ja taiteen muotojen välinen rajankäynti on rohkeaa ja uutta luovaa.

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Kunta tukee kaustislaisia kulttuurintuottajia.	Kunnan kulttuuriavustukset ja kulttuuripalkinto	Kunnan pienkulttuuriavustukset jaetaan vähintään samalla resurssilla kuin aiemmin. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustukset kohdistuvat vähintään 10 saajalle.
Kunta mahdollistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja tapahtumatuotantoa tukemalla valtuuston talousarviokäsittelyssä suoraan kulttuurintuottajia.	Avustuksia tapahtumatuotantoon ja kulttuuritoimintoihin jaetaan suorina valtuustokäsittelyavustuksina.	Kulttuuritoimintaan annettu panostus säilyy vähintään samansuuruisena.
Kunnan kulttuuritoiminta suunnitelmallisuus	Elävä kulttuuriperintö - strategian valmistuminen	Strategian mukainen toiminta.

3902 Kulttuuritoiminnan elokuvatoiminta
3904 Kulttuuritoiminnan elokuvatoiminta, SES:n tukema elokuvatarjonta
tilivelvollinen vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

Palvelusuunnitelman kuvaus

Elokuvatoiminta tuottaa kuntalaisille laadukkaita elokuvapalveluja.

Henkilöstö

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS2022	TS 2023
Vapaa-aikasihteeri	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Elokuvatoiminta toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Toiminta huomioi erilaisia kohderyhmiä ja vastaa kuntalaisten toiveisiin houkuttaen osallistujia. Elokuvatoimintaan haetaan SES:n tukea.	Vapaa-aikasihteerin selvitys toteutuneesta toiminnasta, katsojien lukumääristä ja toiminnan kustannuksista. Tavoitteena 30 elokuvaa vuodessa ja katsojia keskimäärin 45/näytös. Sivistyspalvelujen laatuarviointikysely toteutuneista palveluista.

		Kyselyn keskiarvotulos vähintään 3,5 asteikolla 1 - 5
--	--	---

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys

Kulttuuritoimen talousarvioon sisältyvät seuraavat vuoden 2021 mukaiset avustus- ja yhteistoimintamäärärahavaraukset, jotka talousarviokäsittelyn yhteydessä valtuusto käsittelee nimettyinä (yhdistysten esitykset kunnanhallitukselle ovat osin erilaisia kuin talousarvioon varauksena merkityt):

Kohde/Saaja	Kustannuspaikka	Summa
Pro Kaustinen Folk Music Festival 2022	3901	25.000 (anottu 30.000)
Kansanmusiikki-instituutti/Tallari	3901	25.000 (anottu 32.000)
Kamarimusiikkiyhdistys, Kamarimusiikkiviikko	3901	16.000 (anottu 16.000)
Kulttuuritoimen omat sivistyslautakunnan jakamat:		
Kulttuuritoimen pienavustukset, stltk	3901	2.500
Kulttuuripalkinto, stltk	3901	500

Lisäksi kirjanpito kohdistaa kulttuuritoiminnan sisäisiin vuokramenoihin tiettyjen kunnan rakennusten kulut yleishyödyllisten yhdistysten käytön takia (Marttala, Kanteleverstas), vuosikustannuksiksi tekninen toimi on kirjannut 13.500 €.

Kirjanpidollisesti Kansantaiteenkeskukselle mahdollisesti myönnettävä avustus on kulttuuritoiminnassa omalla kustannuspaikalla 3903, asian valtuusto päättää talousarviokäsittelyn yhteydessä, mutta kyseiselle kustannuspaikalle on tästä varauksena kirjattu vuoden 2021 mukaisesti Avustukset yhteisöille -kohtaan 40.000 € ja Rakennusvuokrat -kohtaan 40.000 €.

VAPAA-AIKA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	65 134	69 748	72 197
33200 Maksutuotot	7 897		8 000
33300 Tuet ja avustukset	3 601	38 600	30 500
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	7 019	22 300	18 300
33420 Muut tuotot	19 740	31 000	20 800
33400 Muut toimintatuotot	26 759	53 300	39 100
33000 Toimintatuotot	103 391	161 648	149 797
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-61 963	-139 579	-102 080
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-15 196	-18 772	-21 785
34150 Muut henkilösivukulut	-1 838	-3 376	-4 097
34100 Henkilösivukulut	-17 035	-22 148	-25 882
34010 Henkilöstökulut	-78 998	-161 727	-127 962
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalai	-1 713	-13 300	-16 900
34320 Muiden palvelujen ostot	-58 894	-69 357	-97 305
34300 Palvelujen ostot	-60 607	-82 657	-114 205
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-5 755	-15 863	-7 961
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 755	-15 863	-7 961
34700 Avustukset			
34720 Avustukset yhteisöille	-201 800	-123 700	-123 800
34700 Avustukset	-201 800	-123 700	-123 800
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-203 434	-270 805	-267 922
34820 Muut kulut	-2 127	-4 400	-3 600
34800 Muut toimintakulut	-205 561	-275 205	-271 522
34000 Toimintakulut	-552 720	-659 152	-645 450
34999 Toimintakate	-449 330	-497 504	-495 653
36999 Vuosikate	-449 330	-497 504	-495 653
38499 Tilikauden tulos	-449 330	-497 504	-495 653
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-449 330	-497 504	-495 653

VARHAISKASVATUS

Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja

3915 Varhaiskasvatuksen avustajat

3920 Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

3935 Lasten kotihoidontuki

3940 Perhepäivähoito

3945 Kinon täydentävä varhaiskasvatus

3946 Omenapuun täydentävä varhaiskasvatus

3950 Pajalan päiväkoti

3900 Varhaiskasvatuksen hallinto

3933 Varhaiskasvatuksen tasa-arvotuki, jatko

3215 Esiopetus Omenapuu

3216 Esiopetus Kino

3217 Esiopetus Puumala

Palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään palvelutarpeen mukaisesti, tarkoituksenmukaisuuden, johdonmukaisuuden ja jatkuvan kehittämisen periaatteella. Palvelutoiminnan arvoperustana ovat lapsilähtöisyys, turvallisuus ja oikeudenmukaisuus. Pedagogiikka painottuu laaja-alaisesti ja näkyy lasten osallisuudessa, ilmaisun monissa muodoissa sekä yhteisessä tekemisessä ympäristöä tutkien ja kieltä rikastuttaen. Tärkeitä ovat lasten kiinnostuksen kohteet ja lasten yksilölliset kehitystarpeet. Perheiden toiveita ja tarpeita kuullaan varhaiskasvatuksen kokonaissuunnittelussa mahdollisimman hyvin.

Kaustisella varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito sekä esiopetus. Kaustinen valittiin Opetushallituksen kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun 2021–2024 väliselle ajalle. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu koskettaa vuosina 2016 - 2017 syntyneitä lapsia. Kaksivuotisen esiopetuksen toimipaikoiksi soveltuvat yksiköt, joissa voidaan tarjota kokopäiväistä varhaiskasvatusta, vuorohoito järjestetään kuitenkin aina Pajalan päiväkodissa. Tällä hetkellä kaksivuotinen esiopetus sijoittuu Pajalan päiväkotiin, mutta vuoden 2022 toimintakauden alusta kaksivuotista esiopetusta järjestetään myös Omenapuun ja Kinon esiopetusyksiköissä. Puumalan esiopetusyksikön toimintaan vaikuttaa varhaiskasvatuksen kokonaissuunnittelu kaksivuotisen esiopetuskokeilun osalta. Edellä mainittujen yksiköiden lisäksi kunnassa toimii 9 vakituista perhepäivähoitokotia.

Varhaiskasvatuksen kiertävä erityisopettaja yhdessä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa vastaa lasten yksilöllisiin tuen ja erityisen tuen tarpeisiin. Varhaiskasvatus vastaa kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen ja varhaiskasvatuksen sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän palveluohjauksesta. Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta perhetyöstä, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa ja osallistuu yhteistyörakenteiden luomiseen.

Vuosina 2016 – 2021 syntyneiden lasten määrä, muualla kirjoilla olevien lasten määrällä korjattuna (yhteishuoltajuus), on yhteensä 250 lasta (arvio vuonna 2021 syntyvistä lapsista 25). Näistä 55 lapsen arvioidaan olevan kotihoidossa, jolloin hoitopaikkojen tarve (kuntaan muuttavien lasten arvioidulla määrällä korjattuna) on arviolta 205. Vuoden 2022 toimintakausi järjestellään siten vielä olemassa olevilla toimintayksiköillä, mutta vuoden 2023 syksyllä on hoitopaikkojen tarve huomattavasti pienempi, mikä ennakkotietona tässä jo mainittakoon. Kotihoidontuen saajiksi on arvioitu olevan puolet alle 3-vuotiaista lapsista.

Varhaiskasvatuksen hallinto samoin kuin sivistystoimen hallinto on siirretty omalle kustannuspaikalleen seurannan takia ja sen kulut on siirretty sisäisinä palvelumenoina eri kustannuspaikoille.

Toimintakausi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7.

Henkilöstö lukuina

	TP 2020	TP 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Palveluneuvoja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Erityisopettaja	0,6 - 1	1	1	1	1
Avustajat	7	7 - 6	6 - 3	3 - 2	2
Kuraattori	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
PÄIVÄKOTIHOITO					
Pajalan päiväkoti					
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1	1
Opettajat	6 - 6,5	6,5-7	7	7	7
Lastenhoitajat	14 -15	15-16 +hanke1	16 +hanke1	16	16
Omenapuun täydentävä varhaiskasvatus 6-vuotiaat					
Opettajat	0,4	0,4 - 0,5	0,5 - 0,4	0,4	0,4
Lastenhoitajat	1	1	1	1	1
Kinon täydentävä varhaiskasvatus 6-vuotiaat					
Opettajat	0	0 - 0,4	0,4 - 0,5	0,5	0,5
Lastenhoitajat	0	0 - 1	1	1	1
PERHEPÄIVÄKOTIHOITO					
Kotona työskentelevät					
Perhepäivähoitajat	10	10	10 - 9	9	9
Ryhmäperhepäivähoitokoti / päiväkotiyksikkö Haitekki					
Opettajat	2 - 1	1 - 0	0	0	0
Lastenhoitajat	3 - 2	2 - 0	0	0	0
ESIOPETUS 6-vuotiaat					
Opettajat	2,3 - 1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Lastenhoitajat	3 - 2	2	2	2	2
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	52-50,3	50,3-50,3	50,3-46,3	45,3-44,3	44,3

Kun sarakkeessa on kaksi lukua viivalla erotettuna, tarkoittaa ensimmäinen luku ko. vuoden kevään tilannetta ja toinen luku syksyn tilannetta.

Asiakas

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään siten, että ne tukevat perheiden kasvatusvastuuta.	Perheet ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toteutukseen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1 - 5)
Eryistä tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki lapselle on riittävää.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään 3 (1 - 5)

Prosessit

Tavoitteet	Toimenpide	Arviointi/Mittari
Varhaiskasvatuksen järjestäminen	Varhaiskasvatuksen tarjonta vastaa kysyntää ja toteutetaan lakisääteisessä ajassa (kiireellisesti 2 viikkoa tai < 4 kk).	Toteutuu 90 %.
Varhaiskasvatussuunnitelma	Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma huomioidaan varhaiskasvatuksen ryhmävasussa.	Toteutuu 100 %.

Henkilöstö

Tiimisopimus	Lapsiryhmän henkilöstö/työtiimi on tehnyt tiimisopimuksen. Sopimukseen on kirjattu vastualueet ja varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen pedagogiset käytänteet sekä kehittämistarpeet toimintavuonna.	Toteutuu 100 %.
Kehityskeskustelut	Esimies on pitänyt kehityskeskustelun toimintavuonna tai työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään vertaisryhmätapaamiseen / ryhmäkehityskeskusteluun.	Toteutuu 100 %.

Talous

Lasten määrä, täyttöaste	Lasten määrä eri toimintamuodoissa keskimäärin vuodessa.	Täyttöasteen seuranta, tavoite päiväkodissa vähintään 85 % perhepäivähoidossa vähintään 85 % Täyttöaste = kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä.
Hoitopäivien määrä, käyttöaste	Hoitopäivien määrä ryhmässä vuodessa eri toimintamuodoissa.	Käyttöasteen seuranta, tavoite päiväkodissa vähintään 75 % perhepäivähoidossa vähintään 75 % Käyttöaste = lasten läsnäolopäivät.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Päivähoitopaikkojen riittävyys

Syntyvyyslukujen mukaan, muualla kirjoilla olevien lasten määrällä ja kuntaan toimintavuoden aikana muuttavien lasten arvioidulla määrällä korjattuna, hoitopaikat riittävät olemassa olevilla yksiköillä talousvuonna 2022. Merkittävin riski hoitopaikkojen riittävyyden suhteen uuden toimintakauden alussa on yllättävän suuri muuttoliike esim. kaivostoiminnan aloittamisen suhteen. Hyvä yhteistyö teknisen johdon ja sivistystyön johdon kesken on edelleen tärkeää riskin minimoimiseksi.

Tilapäisen työvoiman tarve ja saatavuus

Varhaiskasvatustalain velvoite henkilöstömitoituksesta tulee täytyä myös poikkeustapauksissa eli tilapäistäkään henkilöstömitoituksen ylitystä ei saa tulla. Sijaisjärjestelyjä tehdään ensisijaisesti sisäisin järjestelyin, mutta mikäli henkilöstömitoitusta niin vaatii, palkataan yksiköiden ulkopuolista tuntipalkkaista tai tilapäistä työvoimaa. Tämä nostaa palkkakustannuksia. Riskiä kasvattaa erityisesti vaikeus saada kelpoista henkilökuntaa varhaiskasvatuksen opettajien tehtäviin. Tämä aiheuttaa määräaikaista järjestelyä lastenhoitajien siirtyessä opettajien tehtäviin, kasvattaen edelleen määräaikaisten palkkakustannuksia sekä epävarmuutta tulevaisuuden ja henkilökunnan riittävyyden, erityisesti opettajien riittävyyden suhteen. Tätä riskiä pyritään pienentämään henkilökunnan kanssa tehtävällä varajärjestelmällä (SIRU) ja Kuntarekryn käyttönotolla sekä henkilökunnan koulutuksella ammatillisuutta tukien.

Kasvatusilmapiirin myönteisyys muutostilanteessa

Muutoksiin sopeutumisessa ja tiukassa taloudellisessa tilanteessa voi palvelujen järjestäminen ja tuottaminen aiheuttaa henkilökunnalle stressiä ja ahdistusta. Tavoitteena on, että muutoksiin liittyvät ja taloudelliset riskit hallitaan kuitenkin niin, että kasvatusilmapiiri säilyy myönteisenä ja lapsen hyvinvointia tukevana. Tätä riskiä pyritään pienentämään mm. avoimella keskustelulla ratkaisuryhmässä, henkilökuntapalaverissa, jatkuvalla pedagogisella keskustelulla sekä säännöllisillä kehityskeskusteluilla (toimintamuodoittain, tiimeittäin ja työntekijäryhmittäin).

Kustannukset / lapsi, mukana osa-aikainen varhaiskasvatus ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa myös siinä olevat esioppilaat (1/2-painoarvo)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vk erityisopettaja, avustajat	1 214	935	980
Esiopetus, 6-v	4 266	4 437	5 676
Päiväkotihoido	8 908	9 601	10 413
Perhepäiväkotihoido	7 438	9 433	8 974
Kotihoidontuki	3 725	4 442	3 961

VARHAISKASVATUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot			78 066
33200 Maksutuotot	211 836	233 000	232 000
33300 Tuet ja avustukset	27 096	64 850	35 000
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	293		
33400 Muut toimintatuotot	293		
33000 Toimintatuotot	239 225	297 850	345 066
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-1 299 424	-1 429 271	-1 389 786
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-283 195	-296 119	-291 752
34150 Muut henkilösivukulut	-40 016	-56 172	-56 987
34100 Henkilösivukulut	-323 211	-352 291	-348 739
34010 Henkilöstökulut	-1 622 635	-1 781 562	-1 738 525
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille			
34320 Muiden palvelujen ostot	-205 044	-209 367	-335 474
34300 Palvelujen ostot	-205 044	-209 367	-335 474
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-8 048	-12 350	-16 840
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 048	-12 350	-16 840
34700 Avustukset			
34710 Avustukset kotitalouksille	-315 461	-363 000	-307 590
34700 Avustukset	-315 461	-363 000	-307 590
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-247 344	-254 745	-282 477
34820 Muut kulut	-3 902		-200
34800 Muut toimintakulut	-251 246	-254 745	-282 677
34000 Toimintakulut	-2 402 435	-2 621 024	-2 681 106
34999 Toimintakate	-2 163 210	-2 323 174	-2 336 040
36999 Vuosikate	-2 163 210	-2 323 174	-2 336 040
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-2 910	-3 600	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-2 910	-3 600	
38499 Tilikauden tulos	-2 166 120	-2 326 774	-2 336 040
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-2 166 120	-2 326 774	-2 336 040

ESIOPETUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33200 Maksutuotot			
33000 Toimintatuotot			
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-157 925	-140 558	-124 015
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-28 097	-24 007	-21 440
34150 Muut henkilösivukulut	-4 920	-5 525	-5 059
34100 Henkilösivukulut	-33 017	-29 532	-26 499
34010 Henkilöstökulut	-190 942	-170 090	-150 514
34300 Palvelujen ostot			
34310 Asiakaspalvelujen ostot kuntalai			
34320 Muiden palvelujen ostot	-46 920	-57 542	-82 925
34300 Palvelujen ostot	-46 920	-57 542	-82 925
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-2 020	-3 650	-3 850
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 020	-3 650	-3 850
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-44 983	-44 263	-53 455
34820 Muut kulut	-977	-150	
34800 Muut toimintakulut	-45 960	-44 413	-53 455
34000 Toimintakulut	-285 842	-275 695	-290 744
34999 Toimintakate	-285 842	-275 695	-290 744
36999 Vuosikate	-285 842	-275 695	-290 744
38499 Tilikauden tulos	-285 842	-275 695	-290 744
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-285 842	-275 695	-290 744

3.3 Tekninen tulosalue tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

4001 Tekninen hallinto

4002 Kaavoitus

4003 Projektityö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tekninen hallinto koordinoi ja johtaa teknisen toimialan tehtäväalueiden toimintaa, vastaa toimialan hankintatoimesta, rakennuttamistoiminnoista, kiinteistöistä, kunnallistekniikasta sekä valmistelee teknisen lautakunnan päätettäväksi tulevat talousarvio- ja muut hallinto- ja johtosäännöissä määritellyt asiat.

Kaavoituksen avulla luodaan edellytykset kunnan strategiselle maankäytölle. Kaavoituksella ohjataan kunnan maankäyttöä sekä luodaan edellytykset omalle sekä yksityisen sektorin asuntotuotannolle, toimitilatuotannolle sekä teollisuuden rakentumiselle. Kaavoitus on hankittu ostopalveluna.

Talousarviovuoden 2022 aikana tavoitellaan osayleiskaavojen valmistumista.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	0,5	0,50	0,25	0,25	0,25
Työpäällikkö	0	0	0,25	0,25	0,25

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Tekninen toimi järjestää asiakkaiden tarvitseman palvelun määrätetyn palvelutason mukaisesti	Tekninen tarjoaa sille määrättyjä palveluita asiakkaille.	Asiakkaiden tyytyväisyys.
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Tekninen toteuttaa palvelut omana työnä sekä ostopalveluna.	Toteutuneet kustannukset valmistuneet kaavat sekä tonttien määrä.

Mittari/tunnusluku

Kunnan omistamalle maa-alueelle sijoittuvien tonttien määrän kasvu sekä niiden edelleen luovuttaminen. Pientalotonttien määrää ei ole huomioitu mittarina, koska pientalotonttien määrä on tällä hetkellä riittävä. Teollisuustontteja ei ole huomioitu mittarina, koska tonttien määrä on tällä hetkellä riittävä. Kaavoituksella pyritään jatkossa toteuttamaan paremmin strategiaa siten, että kunnan tarjoamat asuintontit ovat houkuttelevimpia asuinrakentamiseen ja vastaavat paremmin asiakkaiden odotuksia asuintonteista. Teollisuustonttien houkuttelevuutta pyritään myös parantamaan työpaikkojen kasvattamiseksi kunnassa.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rivitalopaikkojen määrä	6	2	2	2	2
Kerrostalotonttien määrä	3	2	2	2	1
Liiketonttien määrä	0	0	0	0	0

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Maanlaajuisten ja globaalien ilmiöiden vaikutukset elinkeino- ja yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavat myös Kaustisen kunnan maankäyttöön. Kaupungistumisen myötä odotukset palveluiden sekä yhdyskuntarakenteen toteutukselle kasvavat. Tähän haasteeseen vastaamiseen tarvitaan myös merkittäviä panoksia yksityiseltä sektorilta, sekä tervettä analyysiä kuntalaisten odotuksista palveluiden sekä yhdyskuntarakenteen muodostumiselle.

Tekninen, kaavoitus, projektityö	TP 2020	TA 2021	TA 2022
4001, 4002, 4003			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	17 632	5 000	5 000
33200 Maksutuotot	149	7 000	500
33300 Tuet ja avustukset	5 600		
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	56	700	500
33400 Muut toimintatuotot	56	700	500
33000 Toimintatuotot	23 437	12 700	6 000
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-124 203	-147 460	-96 409
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-43 570	-24 960	-36 577
34150 Muut henkilösivukulut	-3 501	-5 627	-3 750
34100 Henkilösivukulut	-47 071	-30 587	-40 327
34010 Henkilöstökulut	-171 274	-178 047	-136 736
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-105 071	-94 600	-92 700
34300 Palvelujen ostot	-105 071	-94 600	-92 700
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-2 610	-4 800	-3 300
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 610	-4 800	-3 300
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-8 012	-9 700	-7 200
34820 Muut kulut	-1 179	-1 000	-1 000
34800 Muut toimintakulut	-9 191	-10 700	-8 200
34000 Toimintakulut	-288 146	-288 147	-240 936
34999 Toimintakate	-264 709	-275 447	-234 936
36999 Vuosikate	-264 709	-275 447	-234 936
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-2 053	-2 300	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-2 053	-2 300	
38499 Tilikauden tulos	-266 763	-277 747	-234 936
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-266 763	-277 747	-234 936

YHDYSKUNTAPALVELUT
tilivelvollinen rakennustarkastaja Markus Palosaari
4004 Rakennusvalvontapalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteerit	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Vireää rakentamista	Rakennusluvut	30
Sujuvat lupamenettelyt	Toimenpideluvat	45
Viihtyisä asuinympäristö	Maisematyö- ja purkamisluvat	4
Mahdollistavaa rakentamista	Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut	4
Rakentamisen määrän kasvu	Luvitettavat kerrosalaneliöt	4 000
Rakennustarkastajan palveluiden myynti Vetelin kunnalle 25 % työajasta Työsuojelu 5 % työajasta	Säilyy ennallaan	25 % 5 %

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Resurssien riittävyys, mikäli rakentamisen volyyymi kasvaisi huomattavasti.

Asuinhuoneistojen aloitukset vuodesta 2016 alkaen

	2017	2018	2019	2020	Arvio 2021	TA 2022
Rivitalo- ja huoneistoja	16	11	0	20	7	17
Kerrostalo- ja huoneistoja	0	0	10	10	0	0
Paritalo- ja huoneistoja	0	2	0	0	0	2
Omakotitaloja	11	4	7	6	10	8
Muita huoneistoja	2	1	1	10	1	0
Yht. huoneistoja aloitettu	29	17	18	36	18	27

Rakennusvalvonta	TP 2020	TA 2021	TA 2022
ympäristö 4004, 4006			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	30 048	28 370	28 370
33200 Maksutuotot	41 862	38 000	36 000
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	141		
33400 Muut toimintatuotot	141		
33000 Toimintatuotot	72 051	66 370	64 370
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-97 845	-104 437	-104 977
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-26 780	-17 165	-26 113
34150 Muut henkilösivukulut	-3 007	-3 498	-4 137
34100 Henkilösivukulut	-29 788	-20 663	-30 250
34010 Henkilöstökulut	-127 633	-125 100	-135 227
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-28 889	-19 430	-21 430
34300 Palvelujen ostot	-28 889	-19 430	-21 430
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-658	-2 300	-2 850
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-658	-2 300	-2 850
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-4 171	-4 222	-4 222
34820 Muut kulut	-8	-156	-156
34800 Muut toimintakulut	-4 179	-4 378	-4 378
34000 Toimintakulut	-161 359	-151 208	-163 885
34999 Toimintakate	-89 308	-84 838	-99 515
36999 Vuosikate	-89 308	-84 838	-99 515
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-10 921	-12 970	-6 000
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-10 921	-12 970	-6 000
38499 Tilikauden tulos	-100 229	-97 808	-105 515
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-100 229	-97 808	-105 515

YMPÄRISTÖNSUOJELU

tilivelvollinen ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi

4006 Ympäristönsuojelu

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristövalvonta edistää, opastaa ja valvoo viihtyisää ja laadukasta ympäristöä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Ympäristötarkastaja	1	1	1	1	1	1
Myynti Veteliin	15 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Myynti Halsua	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Asiakaslähtöiset ja joustavat palvelut	Lakisääteiset valvontakäynnit	10 kpl/vuosi
	Maa-aineslupapäätökset	1 kpl/vuosi
	Ympäristölupa, eläinsuojan ilmoitukset ym. luvitus	5 kpl /vuosi
	Rekisteröinnit, melu- ja muut ilmoitukset	4 kpl/vuosi

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskit: Ennalta arvaamaton ympäristövahinko, jonka puhdistuskustannuksista vastaa kunta.

Epävarmuustekijät: Pandemiat, jotka vaikuttavat mm. maatalouteen ja turkiselinkeinoon.

ASUMISEN EDISTÄMINEN
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
5700 Asumispalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistöosakeyhtiö Rekipolska tuottaa Kaustisen kunnan asumispalvelut.

Asumispalveluiden tehtävänä on tuottaa riittävät ja tarvetta vastaavat ratkaisut kunnan vuokra-asumiseen. Tavoite on 40 uutta vuokra-asuntoa vuodessa. Valtaosa tästä tuotannosta tulee kattaa kuntaorganisaation omalla asuntotuotannolla.

Asunnot

	Rekipolska	Kunta
2011	193	66
2012	224	43
2013	233	39
2014	238	39
2015	238	39
2016	238	45
2017	238	45
2018	248	45
2019	261	41
2020	267	36
2021	277	36
2022	277	36

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Maanhankinta tonttivarantoa varten on haasteellista kohtuullisin kustannuksin. Maanhankinta vaatii riittävää taloudellista resurssointia sekä myös aktiivista sitoutumista toteuttamiseen. Lisäksi tulee tiedostaa konsernin kyky tehdä investointeja.

JÄTEHUOLTO

5681 Jätehuolto & hyötykäyttöasema Kruuppakka
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnallisen jätehuollon tuottaminen. Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy.

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Jätehuoltopalvelut ovat hyvät	Ekorosk	Asiakastyytyväisyys

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Poikkeusolosuhteita lukuun ottamatta ei ole merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä.

LIIKENNEVÄYLÄT
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4009 Kaavateiden kunnossapito
4010 Tievalaistus
4011 Yksityistiet (avustaminen)

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikenneväylien ylläpito, korjaus sekä rakentaminen toteutetaan ostopalveluna sekä osittain omana työnä.

Merkittävimmät kuluerät muodostuvat kaava- ja yksityisteiden talvikunnossapidosta sekä katuvalaistuksen sähkönkulutuksesta.

Kaavateiden talvikunnossapito on kilpailutettu vuonna 2020 ja kilpailutus on voimassa 1.10.2020-31.5.2023. Yksityisteiden talvikunnossapito on kilpailutettu vuonna 2020 ja kilpailutus on voimassa 1.10.2020– 30.4.2023.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Työpäällikkö	0	0	0,40	0,40	0,40
Kiinteistönhoitaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Asiakkaille tarjotaan kustannustehokkaat väyläpalvelut.	Tekninen toimi järjestää asiakkaille väylien talvihoito- sekä kesähoitopalvelut ostopalveluna ja omana työnä.	Ylläpitokulut

Mittari	TP 2020	Tavoite TA 2021	Tavoite TA 2022	Tavoite TS 2023	Tavoite TS 2024
Kaavatiet:					
-Ylläpitokulut €/asukas	8,13	13,30	13,30	13,50	13,50
Yksityistiet:					
-Ylläpitokulut €/asukas	11,88	13,30	13,30	13,30	13,30
Tievalaistus:					
-Ylläpitokulut €/asukas	16,00	10,00	10,00	10,00	10,30

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Talousarviossa on otettu huomioon luminen ja keliolosuhteiltaan haastava talvi.

Liikenneväylät	TP 2020	TA 2021	TA 2022
4009, 4010, 4011			
P33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	8 733	10 000	5 000
33200 Maksutuotot	1 438		
33400 Muut toimintatuotot			
33420 Muut tuotot	65	100	100
33400 Muut toimintatuotot	65	100	100
33000 Toimintatuotot	10 235	10 100	5 100
34000 Toimintakulut			

34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-3 387	-5 531	
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-434	-934	
34150 Muut henkilösivukulut	-103	-192	
34100 Henkilösivukulut	-537	-1 126	
34010 Henkilöstökulut	-3 924	-6 657	
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-99 828	-88 900	-139 700
34300 Palvelujen ostot	-99 828	-88 900	-139 700
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-44 539	-36 500	-41 000
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 539	-36 500	-41 000
34700 Avustukset			
34720 Avustukset yhteisöille	-14 199	-14 200	-14 200
34700 Avustukset	-14 199	-14 200	-14 200
34800 Muut toimintakulut			
34820 Muut kulut	-320	-250	-250
34800 Muut toimintakulut	-320	-250	-250
34000 Toimintakulut	-162 810	-146 507	-195 150
34999 Toimintakate	-152 575	-136 407	-190 050
36999 Vuosikate	-152 575	-136 407	-190 050
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-157 113	-131 028	-138 770
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-157 113	-131 028	-138 770
38499 Tilikauden tulos	-309 688	-267 435	-328 820
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-309 688	-267 435	-328 820

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi
4007 Parkkipaikat (lukio-päiväkoti, kunnantoimisto)
4012 Urheilu ja ulkoilualueet, leikkikentät

Palvelusuunnitelman kuvaus

Strategian mukaan asuin- ja elinympäristömme on viihtyisä, terveellinen ja kannustaa liikkumaan.

Tavoitteena on ylläpitää viihtyisät puistot ja yleiset alueet sekä liikuntapaikat sellaisina, että ne aktivoivat kuntalaisia sekä turisteja. Puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilualueiden kunnossapidosta vastaa ulkoalueidenhoitajat.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Ulkoalueiden hoitaja	1	1	2	2	2

Laatu- ja taloudelliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Asiakkaille tarjotaan kustannustehokas ja laadukas palvelu.	Tekninen toimi järjestää asiakkaille kustannustehokkaat palvelut.	Asiakastyytyväisyys.
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Tekninen toimi ylläpitää palvelua.	Toteutuneet kustannukset sekä asiakastyytyväisyys

Puistot ja yleiset alueet	TP 2020	TA 2021	TA 2022
4007, 4012, 4013			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	416	400	
33300 Tuet ja avustukset	5 205		
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	50		
33420 Muut tuotot			
33400 Muut toimintatuotot	50		
33000 Toimintatuotot	5 671	400	
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-35 067	-26 803	-27 072
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-6 033	-4 577	-4 681
34150 Muut henkilösivukulut	-1 041	-1 052	-1 105
34100 Henkilösivukulut	-7 074	-5 629	-5 786
34010 Henkilöstökulut	-42 141	-32 432	-32 858
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-18 264	-25 100	-38 600
34300 Palvelujen ostot	-18 264	-25 100	-38 600
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-14 243	-17 000	-17 500
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 243	-17 000	-17 500
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-4 986	-3 553	-3 553
34820 Muut kulut	-89		
34800 Muut toimintakulut	-5 074	-3 553	-3 553
34000 Toimintakulut	-79 722	-78 085	-92 511
34999 Toimintakate	-74 051	-77 685	-92 511
36999 Vuosikate	-74 051	-77 685	-92 511
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-87 260	-74 500	-90 900
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-87 260	-74 500	-90 900
38499 Tilikauden tulos	-161 311	-152 185	-183 411
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-161 311	-152 185	-183 411

RUOKAHUOLTO

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Kaisa Siirilä

4020 Keskuskeittiö

4025 Palvelutalon keittiö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kouluruokailu on opetussuunnitelman mukaista opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevaa toimintaa. Julkinen ruokapalvelu voi tukea lähialueen ruokatuotantoa, luoda työllisyyttä ja olla keskeinen osa suomalaisten ruokaturvaa ja kestäväää kehitystä. Kouluruokailuun investoiminen kunnassa on hyvinvoinnin varmistamista ja ennakointia, joka voi tuoda säästöjä myöhemmin.

Hyvä ravitsemus edistää terveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua. Se ehkäisee sairauksia, edistää toipumista sekä vähentää lisäsairauksien vaaraa. Ravitsemushoito on olennainen osa potilaiden hoitoa. Ravitsemushoidossa koko henkilökunta sitoutuu potilaan hyvän ravitsemuksen turvaamiseen. Hoitohenkilöstön ja ruokapalvelun saumaton yhteistyö on yksilöllisen ravitsemushoidon edellytys. Ravitsemushoidon tehostaminen tuo kustannussäästöjä, kun sairauksista toipuminen nopeutuu ja hoitoaika lyhenee. Esimerkiksi ruokapalvelun kustannukset sairaaloissa ovat vain muutama prosentti kokonaiskustannuksista.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö	1	1	1	1	1
Ruokapalvelu-vastaava, muutettu 2020 vastaavaksi kokiksi	2	2	2	2	2
Ravitsemis-työntekijä, muutettu kokiksi 2020	9	9	9	9	9
Ravitsemistyön-tekijä-siistijä	3	3	3	3	3
Oppisopimus/keittiöapulainen	1	1	1	1	1

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Tyytyväiset asiakkaat	Ravitseva ja kotimainen ruoka	Asiakaskyselyt 1 kerta / vuosi
Osallistuvat asiakkaat	Asiakaspalautteeseen reagoiminen	Jatkuva päivittäinen palaute
Tarkoituksen mukainen tukitoimi	Ravitsemussuosituksen noudattaminen	Syöty ruoka, jätteeksi päätyvä ruoka
Ruokahuollon toiminnan jatkuminen omana työnä	Noudatetaan laadittua budjettia	Budjetti

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Henkilökunnan rekrytointi, sijaisten saatavuus, toiminnan muutokset muista toimivien tahojen mukaan, mahdollinen yhtiöittäminen, elintarviketoimittajien toimituskatkokset, vesi- ja sähkökatkokset

Annoskehitys 2020 – 2021

Annoskehitys on ollut noususuhdanteinen monelta osin vuodesta 2020 vuoteen 2021 verrattuna. Koulujen ollessa suljettuna lomien aikana on kaikki ruoanvalmistus keskitetty Palvelutalon keittiölle.

Vuoden 2020 ja 2021 annokset ovat poikkeavia koronapandemian vuoksi, siksi koulun ja päiväkodin lukuja ei ole saatavilla vuodelta 2020. Kotiin kuljetettavien aterioiden määrä on noussut joka vuosi.

Annoskehitys 2020 - 2021	2020 Keskus- keittiö ja Pajala	2020 Palvelu- talo	2020 yhteensä	2021 Keskus- keittiö ja Pajala	2021 Palvelu- talo	2021 yhteensä
Aamupala	-	18 949	-	19 801	18 358	38 159
Lounas	-	35 363	-	155 101	44 939	200 040
Välipala	-	2 743	-	30 848	3 912	34 760
Kahvi	-	17 788	-	-	18 358	18 358
Päivällinen	-	18 905	-	701	19 884	20 585
Iltapala	-	17 879	-	-	18 358	18 358
Ateriapaketti	-	2 736	-	-	2 305	2 305

Ateriapaketti sisältää aamupalan, lounaan, kahvin, päivällisen ja iltapalan.

Ruokahuolto	TP 2020	TA 2021	TA 2022
4020, 4025			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	1 051 743	1 187 157	1 190 627
33300 Tuet ja avustukset	1 585	4 000	7 500
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot		1 150	1 150
33420 Muut tuotot	11 883	8 000	10 000
33400 Muut toimintatuotot	11 883	9 150	11 150
33000 Toimintatuotot	1 065 211	1 200 307	1 209 277
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-374 487	-423 200	-422 220
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-65 802	-68 610	-73 263
34150 Muut henkilösivukulut	-11 283	-15 787	-17 290
34100 Henkilösivukulut	-77 085	-84 397	-90 553
34010 Henkilöstökulut	-451 572	-507 597	-512 773
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-85 332	-78 650	-105 500
34300 Palvelujen ostot	-85 332	-78 650	-105 500
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-360 619	-440 806	-445 400
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-360 619	-440 806	-445 400
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-33 933	-39 184	-42 084
34820 Muut kulut	-458	-50	
34800 Muut toimintakulut	-34 392	-39 234	-42 084
34000 Toimintakulut	-931 915	-1 066 287	-1 105 757
34999 Toimintakate	133 297	134 020	103 520
36999 Vuosikate	133 297	134 020	103 520
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-12 559	-15 611	-24 000

37000 Poistot ja arvonalentumiset	-12 559	-15 611	-24 000
38499 Tilikauden tulos	120 738	118 409	79 520
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	120 738	118 409	79 520

TOIMITILAPALVELUT

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

5611 Kunnanvirasto

5622 Vanhan Kinon kiinteistö

5623 Palvelutalo Iltarusko

5625 Toimintakeskus EKE

5627 Toimintakeskus Markkula

5628 Päiväkotia Pajala

5

5632 Järvelän koulu

5633 Kirkonkylän ala-aste

5634 Köyhäjoen koulu

5635 Puumalan koulu

5638 Yläaste

5650 Musiikkilukio

5661 Urheilutalo

5662 Liik. paikkojen kuulutt. ja varasto

5670 Kirjasto, 5670 yhd. 5611 (1.1.2019)

5680 Vesilaitoksen varasto

5682 Paloasema

5683 Kunnan varikko

5691 Keltainen talo: 4H

5728 Omenapuu ent. Pitkä-Jussi, Einontie

Vuokralle annetut liikehuoneistot

5690 Vanha kunnantalo

5692 Kanteleverstas

5693 Pajalan palvelukeskus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Toimitilapalveluilla tuotetaan toimitilat omalle ja kuntayhtymien palvelutuotannolle. Valtaosa toimitilojen siivouspalveluista on ulkoistettu, sopimuskausi on voimassa 2.8.2021 -3 1.7.2024. Vartiointi toteutetaan ostopalveluna. Kiinteistöhoitopalvelut tehdään omana työnä. Korjauspalvelut osittain omana työnä.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Siistijä	2	2	2	2	2
Osa-aikainen siistijä	1,3	0	0	0	0
Siistijä-ravitsemistyöntekijä	2,8	1	1	1	1
Laitoshuoltaja	5	5	5	5	5
Kiinteistöhoitaja	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Kirvesmies/ammattimies	1	1	1	1	1
Kunnallistekniikan asentaja, etumies	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Työpäällikkö	0	0	0,2	0,2	0,2

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Asiakkaille tarjottava kohtuuhintainen palvelu	Tekninen toimi järjestää asiakkaille palvelut.	Asiakastyytyväisyys
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Tekninen toimi ylläpitää palvelua.	Toteutuneet kustannukset sekä asiakastyytyväisyys
Kustannustehokas palvelu, joka kattaa palvelusta aiheutuneet kustannukset.	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi. Tehostetaan tyhjen tilojen käyttöä.	Toteutuneet kustannukset, kts. taulukko.

Toiminnan merkittävin mittari on neliökohtainen ylläpitokulu. Ylläpitokuluissa on odotettavissa nousua energia- sekä henkilöstökuluista johtuen. Sisäisessä vuokrassa huomioidaan myös pääomakulut, joka taas antaa parhaan käsityksen investointien vaikutuksesta toimitilojen kokonaiskuluihin.

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Ylläpitokulut €/m ²	43,270	48,76	48,76	49,73	50,00
Sisäinen vuokra €/m ²	44,92	59,74	59,74	60,93	61,00
Kokonaiskulut €/asukas	322,31	388,00	388,00	395,00	400,00

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Ennalta arvaamattomat vahingot ja korjaukset. Toimitilapalveluiden työnjohdosta vastaa työpäällikkö ja ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö. Henkilöstön ammattitaidon rakentamiseen ja ylläpitoon tulee myös kiinnittää huomiota.

Toimitilapalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	22 484	5 100	15 906
33200 Maksutuotot		3 300	3 300
33300 Tuet ja avustukset	1 851		
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	2 003 493	2 096 484	2 324 000
33420 Muut tuotot	12 244		20 000
33400 Muut toimintatuotot	2 015 737	2 096 484	2 344 000
33000 Toimintatuotot	2 040 072	2 104 884	2 363 206
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-223 185	-256 106	-251 615
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-38 229	-48 670	-43 672
34150 Muut henkilösivukulut	-6 787	-9 311	-10 301
34100 Henkilösivukulut	-45 016	-57 981	-53 973
34010 Henkilöstökulut	-268 201	-314 087	-305 588
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-393 776	-413 915	-473 050
34300 Palvelujen ostot	-393 776	-413 915	-473 050
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-564 444	-587 878	-658 170
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-564 444	-587 878	-658 170
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-28 133	-18 039	-21 177
34820 Muut kulut	-96 000	-986	-986
34800 Muut toimintakulut	-124 133	-19 025	-22 163
34000 Toimintakulut	-1 350 554	-1 334 905	1 458 971
34999 Toimintakate	689 518	769 979	904 235
36999 Vuosikate	689 518	769 979	904 235
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-860 751	-758 418	-939 893
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-860 751	-758 418	-939 893
38499 Tilikauden tulos	-171 233	11 561	-35 658
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-171 233	11 561	-35 658

VUOKRAUSPALVELUT
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Vuokralle annetut asuinhuoneistot

5711 Musiikkilukion asuntola
5712 Kuortintila, Laaksokuja
5714 Aravatalo Rivilä
5717 Siskontila, Laaksokuja
5723 Asunto-osakkeet Pajalanmäki, Jokitörmä, Reijonportti
5748 Pajalan rivitalo, Pajalantie 3

Vuokralle annetut alueet
6008 Vuokralle annetut asuntotontit

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vuokrauspalveluissa ovat ns. ei omaan palveluntuotantoon liittyvät rakennukset kuten asunnot ja muut liike- ja teollisuustilat.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kiinteistöhoitajat	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Kirvesmies/ammattimies	1	1	1	1	1

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Asiakkaalle tarjottava kohtuuhintainen vuokrauspalvelu	Tekninen toimi järjestää asiakkaille palvelut.	Asiakastyytyväisyys
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Tekninen toimi ylläpitää palvelua ja organisoii palvelua uudelleen.	Toteutuneet kustannukset sekä asiakastyytyväisyys
Kustannustehokas palvelu, joka kattaa palvelusta aiheutuneet kustannukset	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoitua toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi sekä korotetaan vuokria.	Toteutuneet kustannukset, kts. taulukko.

Mittari	TP2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakate €/m ²	-26,93	16,42	16,42	16,74	16,80
Tulos poistojen jälkeen €/m ²	-63,65	-0,25	-0,25	0	0

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Ennalta arvaamattomat vahingot ja korjaukset. Toimitilapalveluiden työnjohdosta vastaa työpäällikkö ja ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö. Henkilöstön ammattitaidon rakentamiseen ja ylläpitoon tulee myös kiinnittää huomiota.

Vuokria joudutaan korottamaan vuosittain, jotta tappiollinen toiminta saadaan pysäytettyä.

Vuokrauspalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Asunnot			

33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	45		
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	88 854	129 623	104 800
33420 Muut tuotot	70		
33400 Muut toimintatuotot	88 924	129 623	104 800
33000 Toimintatuotot	88 969	129 623	104 800
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-23 131	-26 891	-24 784
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-3 919	-4 381	-4 284
34150 Muut henkilösivukulut	-687	-1 006	-1 011
34100 Henkilösivukulut	-4 606	-5 387	-5 295
34010 Henkilöstökulut	-27 737	-32 278	-30 079
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-25 516	-22 879	-21 786
34300 Palvelujen ostot	-25 516	-22 879	-21 786
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-34 626	-34 518	-34 610
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 626	-34 518	-34 610
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratkulut	-3 569	-5 928	-5 347
34820 Muut kulut	-67 835		
34800 Muut toimintakulut	-71 404	-5 928	-5 347
34000 Toimintakulut	-159 282	-95 603	-91 822
34999 Toimintakate	-70 312	34 020	12 978
36999 Vuosikate	-70 312	34 020	12 978
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-90 331	-82 448	-93 401
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-90 331	-82 448	-93 401
38499 Tilikauden tulos	-160 643	-48 428	-80 423
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-160 643	-48 428	-80 423

VESIHUOLTO

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

vastuuhenkilöt vesilaitoksen hoitaja Jani Lindholm ja kunnallistekniikan asentaja, etumies
Mika Uusitalo

6001 Vesilaitos

6002 Jätevesihuolto (KVT-Vesihuolto)

6003 Viemäriverkosto

6004 Hulevesiverkosto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitos tuottaa käyttöveden kunnan vesijohtoverkoston tarpeisiin. KVT Vesihuolto Oy suorittaa jätevesien puhdistuksen.

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Vesilaitoshoitaja	1	1	1	1	1
Kunnallistekniikan asentaja	1	1	1	1	1
Kunnallistekniikan asentaja, etumies	1	0,7	0,8	0,8	0,8
Toimistosihteeri	0	0	0,5	0,5	0,5
Työpäällikkö	0	0	0,15	0,15	0,15

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Toimiva taloudellinen vesihuolto kuntalaisille. Vesihuollon mittareina käytetään pumpattua vesimäärää ja vuotokerrointa sekä käsiteltyä jätevesimäärää ja vuotokerrointa. Vuotokertoimet kuvaavat osittain verkoston teknistä kuntoa ts. paljonko vettä vuotaa verkostosta. Toisaalta vuotokerroin kertoo myös vesimittareiden epätarkkuudesta sekä niiden teknisestä kunnosta. Jätevesiverkoston vuotokerroin kertoo niin ikään verkoston teknisestä kunnosta, mutta myös siitä, paljonko viemäriin kuulumattomia vesiä kuten esim. sade- ja salaojavesiä johdetaan viemäriin.	Tekninen toimi informoi asiakkaita avoimesti.	Asiakastyytyväisyys.
Toimiva vesihuolto	Tekninen toimi ylläpitää vesijohto- ja jätevesiverkosta sekä vedenottoa.	Pumpattu ja käsitelty vesi Vuotoprosentti

Kustannustehokas vesihuolto	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan	Toteutuneet kustannukset, kts. taulukko.
-----------------------------	--	--

	toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi. Tehostetaan vesilaitoksen toimintaa.	
--	--	--

Vesihuollon mittareina käytetään pumpattua vesimäärää ja vuotokerrointa sekä käsiteltyä jätevesimäärää ja vuotokerrointa. Vuotokertoimet kuvaavat osittain verkoston teknistä kuntoa ts. paljonko vettä vuotaa verkostosta. Toisaalta vuotokerroin kertoo myös vesimittareiden epätarkkuudesta sekä niiden teknisestä kunnosta. Jätevesiverkoston vuotokerroin kertoo niin ikään verkoston teknisestä kunnosta, mutta myös siitä, että paljonko viemäriin kuulumattomia vesiä kuten esim. sade- ja salaojavesiä johdatetaan viemäriin.

Puhdasvesikulutuspeisteitä on 1713 ja jätevesikulutuspeisteitä on 941.

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Pumpattu talousvesi m ³	355 612	400 000	400 000	390 000	390 000
Vuoto %	2,5	7,0	7,0	7,0	7,0
Käsitelty jätevesi m ³	170 997	140 000	140 000	140 000	140 000
Talousvesimaksu €/m ³	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Jätevesimaksu €/m ³	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kaustisen kunnan vesilaitoksen toimittama vesi on 100 % pohjavedestä otettua vettä. Pohjaveden tasot ovat laskemaan päin kahden viime vuoden kuivuuden takia mitkä saattavat vaarantaa vedensaantia. Kunnalla on tarve rakentaa uusia pohjavesikaivoja vedensaannin turvaamiseksi myös häiriötilanteissa. Lisäksi osa vedenottamoista sijaitsee alueella, jossa ulkoiset tekijät saattavat vaarantaa pohjaveden laatua. Myös ikääntyvä verkosto aiheuttaa riskejä vedenjakelun varmuuden suhteen. Verkostossa on olemassa huomattavia korjaustarpeita, jotka täytyy ottaa huomioon investointiohjelmassa.

MAA- JA METSÄTILAT
tilivelvollinen vs. tekninen johtaja Ilkka Närhi
6005 Maa- ja metsätilat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Metsänhoitoyhdistys Keskipohja suorittaa harvennushakkuita metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Jatkossa tulee harkita, onko kunnan järkevää pitää haja-asutusalueella maa- ja metsätiloja kunnan omistuksessa, vaan olisi järkevämpää myydä tarpeeton maaomaisuus pois. Maanvaihtoja varten tulee kuitenkin jatkossakin olla tarjottavana kiinnostavia maa- ja metsätiloja.

Maa- ja metsätilojen hallinnalla pyritään säilyttämään tilojen arvo sekä tuotto metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Tilojen arvo säilyy/kasvaa	Metsänhoitosuunnitelma	Metsäarvio/hinta-arvio
Tilojen arvo säilyy/kasvaa	Tekninen vastaa toiminnasta.	Metsäarvio/hinta-arvio

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Luonnonilmiöt kuten myrskyt ja metsäpalot.

MUU LIKETOIMINTA
tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Muu liiketoiminta
6009 Muu liiketoiminta
6010 Traktorityö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Julkisten pihojen, ulko- ja urheilualueiden, kaava- sekä yksityisteiden kesä- ja talvikunnossapidon tehtävät. Kunnalla on yksi uusi traktori ja kaksi vanhaa tilapäiseen käyttöön soveltuvaa traktoria, joita käytetään tie- piha- ulko- ja urheilualueiden hoidossa. Lisäksi traktoreita käytetään kunnallistekniikan työmailla.

Tulosalueen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riittävien henkilöstöressurssien ylläpito.

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Kuntalaisille tarjottava kustannustehokas palvelu.	Tekninen toimi järjestää asiakkaille kustannustehokkaat palvelut.	Asiakastyytyväisyys
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Tekninen toimi ylläpitää palvelua ja organisoii palvelua uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi.	Toteutuneet kustannukset sekä asiakastyytyväisyys
Kustannustehokas palvelu	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi.	Toteutuneet kustannukset

Liiketoiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022
6001-6005, 6008, 6009-6011			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	1 016 644	1 029 538	990 701
33200 Maksutuotot	104 206	60 000	110 000
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	38 837	46 239	40 279
33420 Muut tuotot	33 538	40 000	30 000
33400 Muut toimintatuotot	72 375	86 239	70 279
33000 Toimintatuotot	1 193 225	1 175 777	1 170 980
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	-133 809	-125 900	-118 798
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	-22 884	-20 438	-20 540
34150 Muut henkilösivukulut	-4 090	-4 013	-4 847
34100 Henkilösivukulut	-26 973	-24 451	-25 387
34010 Henkilöstökulut	-160 782	-150 351	-144 185
34300 Palvelujen ostot			
34320 Muiden palvelujen ostot	-311 128	-311 432	-394 600
34300 Palvelujen ostot	-311 128	-311 432	-394 600
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
34510 Ostot tilikauden aikana	-75 037	-69 017	-94 108
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75 037	-69 017	-94 108
34800 Muut toimintakulut			
34810 Vuokratulot	-36 242	-14 350	-9 530
34820 Muut kulut	-4 661	-1 701	-1 701
34800 Muut toimintakulut	-40 902	-16 051	-11 231
34000 Toimintakulut	-587 849	-546 851	-644 124
34999 Toimintakate	605 375	628 926	526 856
36999 Vuosikate	605 375	628 926	526 856
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-286 390	-244 655	-272 580
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-286 390	-244 655	-272 580
38499 Tilikauden tulos	318 985	384 271	254 276
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	318 985	384 271	254 276

4. TYTÄRYHTIÖT

4.1 Kaustisen Kehitys Oy (konserni)

Tilivelvollinen toimitusjohtaja

Kiinteistöt/ kustannuspaikat:

Agri-Market Halli
Shellin kiinteistö
Mosala leirintäalue
Harjutie 14 (ns Omaneula)
Tapanila ok-talo
Haitekki 1 ja 2
ST1 Polttoainemyynti
Palvelutalo Oy
Kruupakka Oy (tytär)
Keliber Oy
KOY Kaustisen Funkkis (tytär)
Hotelli Kaustinen
Yleiskustannukset

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kaustisen Kehitys Oy:n tehtävänä on tarjota yrityksille erilaisia ajanmukaisia ja käyttötarkoitukseen sopivia liike- ja teollisuustiloja vuokrattavaksi tai ostettavaksi rakennuskustannuksiin sekä käyttökustannuksiin perustuvilla hinnoilla sekä vuokrilla. Lisäksi yritys harjoittaa majoitus- ja ravintolatoimintaa ja mahdollista muuta Kaustisen Kehitys Oy:n yhtiöjärjestyksessä mainittua toimintaa yhtiön käytössä olevien resurssien mukaan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Taloudellisena tavoitteena on rakentaa, vuokrata ja myydä teollisuus- ja liiketiloja kannattavasti sekä taata majoitustoiminta hotellitasoisesti Kaustisella matkailun tarpeisiin ja työn vuoksi paikkakunnalla ja lähiseudulla asioiville henkilöille. Toiminta on joustavaa ja nopeaa kuitenkin siten, ettei taloudellisista tavoitteista tingitä ja tilat vuokrataan kannattavasti.

Henkilöstö

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
toimitusjohtaja	1	1	1	1	1
hotellivastaava	1	1	1	1	1
hotellivirkailijat	3	3	3	3	3

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Käytännölliset ja kunnossa olevat vuokratilat ja myytävät tilat	Vuokratilojen rakentaminen ja peruskunnostaminen ajoissa sekä tarpeita vastaavat uudet tilat	Uudet/vanhat toimitilat m ² , tilojen käyttöaste (vuokraus), kiinteistöjen myynti
Ympärivuotisesti palveleva hotelli ja kesäkaudella palveleva leirintäalue	Tarjota majoitusta sekä vapaa-ajan palveluja hotelliasukkaille ja muille käyttäjäryhmille Musiikkilukio vuokralaisena uuden lukion rakentamisen	Yöpymiset/vuosi Majoitustuotot /vuosi Muut tuotot/vuosi Hotellin käyttöaste

Hotellin asiakasmäärien ja keskimääräisen tulon /asiakas kasvattamisprosessi	ajan sekä hotellihuoneiden pitkäaikaisvuokraus oppilaille.	
Hotellin ja Mosalan leirintäalueen toiminnan kehittämisen ja Mosalan toiminnan ja kannattavuuden parantaminen	Uusien asiakkaiden hankinta ja yhteistyö Pajalan korjaamon ja muiden tahojen kanssa. Kartoittaa Mosalan mökkien myynti kesämökkikäyttöön. Kartoittaa hotellin huoneistojen yhtiöittäminen ja myynti.	Yöpyjien uusintakäynnit Muiden tilaisuuksien osallistujamäärät ja kannattavuus
Kiinteistöjen kannattava vuokraus tai myynti	Tilojen teknisen kunnon, käytettävyyden ja kannattavuuden arviointi	Kiinteistökohtainen ylijäämä Kiinteistöjen myyntivoitto
Uusien tilojen rakentaminen	Kysynnän seuraaminen kunnassa ja lähialueilla	Vuokra- ja myyntisopimukset
Taloushallinnon tarkka seuranta ja yhtiön kannattavuuden parantaminen	Kirjanpito, laskutus, osto- ja myyntireskontra osa-aikainen työntekijä	Kiinteistökohtaisen ylijäämän kasvattaminen

Talous

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tilikauden tulos €	-281 513	0	100 000	100 000	100 000

Toiminnan keskeiset riskit

- velkamäärän ja korkojen nouseminen
- vanhat kiinteistöjen huono kannattavuus ja korjausvelka
- alueen yritysten tilanne ja yleinen väestökehitys
- kustannusten nousu, sähkö, vesi- ja jätevesi, kiinteistöveroitus, yritysverotus
- ostopalveluiden kilpailutilanne
- henkilöstöriskit, yhden avainhenkilön varassa toimiminen

Kaustisen kehitys Oy	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Liikevaihto	740 216	723 809	840 000	840 000
Tilikauden voitto/tappio	-217 654	-276 362	0	0

4.2 Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Kimmo Pajukangas

Henkilöstö

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimitusjohtaja	1	1	1	1	1

Tavoitteet	Toiminta	Arvio/Mittari
Käyttöasteen nostaminen	Tilojen viihtyvyys ja palvelu	Käyttöaste/Kävijämäärä
Markkinointi	Tilojen kunto	Asiakaspalaute

Talous

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tilikauden tulos €	11 058	-26 000	30 000	25 000	13 000

Toiminnan keskeiset riskit

Keskeisimpinä riskinä on talon kunnossapitoon liittyvät kustannukset, suurimmat investoinnit on tehty kuten ulkopuolen maalaustyöt, sekä sisätilojen lattioiden kunnostus. Kiinteistö vaatii kuitenkin koko ajan erilaisia kunnossapitoon liittyviä töitä, joiden kustannukset saattavat yllättää, mikäli ne joudutaan taloudellisista syistä tekemään vasta sitten kun on pakko.

Talon käyttöaste on korona pandemian vuoksi alhainen, osittain kuntapuolen eri toimijoiden tilojen käyttö on tällä hetkellä huomattavaa. Kunnan toimijoiden käytöstä on laskutettu käytön mukaan kuten muitakin tilojen vuokraajia.

Kaustisen kunnan viime vuosina maksama avustus Kansantaiteenkeskus Oy:n toimintaan ei kata ihan kiinteistön lämmitystä ja kiinteistövero. Vuonna 2020 kunta maksoi ylimääräisen avustuksen, jotta saatiin maksettua laskut, jotka olivat rästissä. Tälle vuodelle kunnan avustus pieneni 40 000 euroon, joka todella heikentää Kansantaiteenkeskuksen maksuvalmiutta.

Mitään talon kunnossapitoon liittyviä toimia ei pystytä tekemään, muuta kuin siltä osin, jotka on pakko tehdä, jotta taloa pystyy käyttämään.

Tavoitteena saada yhtiömuotoa muutettua tämän vuoden puolella vielä siten, että vuoden 2022 alusta yhtiö olisi Keskinäinen kiinteistöyhtiö.

Kaustisen Kansantaitekeskus Oy	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myyntituotot	65 213,00	76 522,00	80 000,00
Muut tuotot	120 000,00	100 000,00	100 000,00
Materiaalit ja palvelut	-1 113,00	-4 000,00	-6 000,00
Henkilöstökulut	-7 304,00	-8 000,00	-9 000,00
Poistot ja arvon alennukset	-29 364,00	-26 000,00	-24 000,00
Liiketoiminnan muut kulut ym.	-126 989,00	-125 000,00	-125 000,00
LIIKEVOITTO	20612,00	13 522,00	16 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 602,00	-6 000,00	-5 500,00
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot			
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	11 058,00	7 522,00	10 500,00

4.3. Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat Tilivelvollinen toimitusjohtaja Vesa Jouppila

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat ylläpitää asuntolarakennuksia Nikulassa vuokralaisenaan tällä hetkellä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä.

Henkilöstö

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kiinteistöhoito ostopalveluna					

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arvio/Mittari
Kohtuullinen vuokrataso	Tulojen ja menojen tasapaino	Vuokratulot ja yhtiöntulos, vuokra /m ²
Ajanmukaiset vuokratilat	Peruskunnostuksien tekeminen oikea-aikaisesti ja oikealla tavalla	Tilojen käytännöllisyys tarkoitukseensa
Ajanmukaiset kulloiseenkin käyttötarkoitukseen tilat	Pidetään kiinteistöt kunnossa ja varaudutaan muutoksiin	Kiinteistön vuokrausaste ja kiinteistön kustannukset verrattuna samanlaisten rakennusten kustannuksiin

Talous

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tilikauden tulos €	46 821	32 250	20 470		

Toiminnan keskeiset riskit

- päävuokralaisen toiminnan muutokset
- kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit
- asumismuotojen muutokset
- korkotason nouseminen ja yhtiön talouteen liittyvät riskit

Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myyntituotot	90 147,97	94 270,00	91 000
Muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut			
Henkilöstökulut	-1 429,50	-3 600,00	-1 600
Poistot ja arvon alennukset	-18 346,75	-20 000,00	-19 000
Liiketoiminnan muut kulut ym.	-21 825,86	-45 000,00	-35 000
LIIKEVOITTO	48 545,86	25 670,00	35 400
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 724,42	-5 250,00	-2 000
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot			
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	46 821,44	32 250,00	33 400

4.4. Kiinteistö Oy Rekipolska

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Vesa Jouppila

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kiinteistö Oy Rekipolskan tehtävänä on vuokra-asuntojen vuokraaminen, ylläpito, uudisrakentaminen sekä peruskorjaaminen sekä vastattava kunnan sosiaalisesta vuokra-asunto tarjonnasta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoitteena on järjestää asumismahdollisuuksia kohtuullisen vuokratasolla ja lyhyellä odotusajalla kaikille asunnon tarvitsijoille sekä tarjota eri perheeseen ja eri ikäkausien asumistarpeisiin soveltuvia asuntoja. Asuntokannan ylläpito hyvän kiinteistönhoidon avulla sekä uusien vuokraohteiden rakentamisella sekä peruskorjaamalla vanhoja asuntoja asumiseen soveltuviksi että asunnot on myös varustettu nykyaikaisella varustuksella ja tekniikalla.

Taloudellisena tavoitteena on sellainen taso, jossa asukkaiden vuokrataso pysyy kohtuullisena vähintään maakunnan keskiarvoluvuissa. Taloudellisella tuloksella myös tulevat peruskunnostustarpeet rahoitetaan asukkaiden maksamilla vuokrilla ja peruskunnostukset hoidetaan lainarahoituksella

Henkilöstö

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
toimitusjohtaja	1	1	1	1	1
kiinteistösihteeri	1	1	1	1	1

Tavoite	Toiminta	Arvio/Mittari
Lyhyet jonotusajat vuokrahuoneestoihin	Asukasvalinta ja peruskunnostus- suunnittelu ja toteutus	Käyttöaste ja vuokratuotto
Asumisviihtyvyys ja huoneistojen kunto ja käytännöllisyys	Ylläpitää hyvää kiinteistöhuoltoa ja parantaa asumisviihtyvyyttä erilaisilla toimenpiteillä	Pitkäaikaisella vuokrasuhteen kestolla, vuokralaisten antama suorapalaute ja vuokralaiskyselyyn vastaaminen
Kiinteistöjen piha-alueiden parantaminen, huoneistojen perusparannus, kiinteistöjen perusparannus, Uudisrakentaminen	Ennakoivalla ja hyvällä suunnittelulla, kiinteistöhoidolla parantaa ja peruskorjaamalla jo olemassa olevia kiinteistöjä ja huoneistoja sekä rakentamalla laadukkaita, toimivia ja nykyaikaisia kiinteistöjä ja huoneistoja	Kiinteistöjen ja huoneistojen käyttöaste ja vuokratuotto Neliövuokrahinta vertailuna maakunnan keskiarvolukuun

Talous

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tilikauden tulos €	-23 432	57 959	50 633		

	Asunnonhaki joita/vuosi	Neliövuokra €/m²
2013	192	8,16
2014	161	8,20
2015	137	8,55
2019	200	8,55
2017	194	8,58
2018	197	8,58
2019	169	8,66
2020	106	8,70
2021	31 (lokakuu)	8,86
TA2022	80	8,90

Toiminnan keskeiset riskit

Korkotason nouseminen sekä velkamäärän kasvaminen, väestömäärän pienentyminen ja vuokranmaksukyvyyn heikentyminen

Kiinteistö Oy Rekipolska	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myyntituotot	1 433 425,52	1 586 015	1 535 083
Muut tuotot	49 820,91	31 887	43 830
Materiaalit ja palvelut	-734 614,38	-800 900	-753 404
Henkilöstökulut	-163 629,30	-155 626	-166 086
Poistot ja arvon alennukset	-516 907,15	-516 644	-517 217
Liiketoiminnan muut kulut ym.			
LIIKEVOITTO	68 095,60	144 732	142 206
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-88 214,65	-86 773	-91 574
Luottotappiot	-3 313,25		
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot			
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-23 432,30	57 959	50 633

4.5. Kaustisen Lämpö Oy

Tilivelvollinen toimitusjohtaja Vesa Jouppila

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan keskitetyn energiahuollon tuotanto, ylläpito ja kehittäminen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tuotetaan keskeytymätöntä energianjakelua asiakkailleen. Laajentaa lämmönjakelua olemassa olevan verkosto alueella mahdollisuuksien mukaan sekä tarvittaessa laajentaa verkostoa uusille kaava-alueille

Toiminta-alueella oleva kilpailukykyinen energiatoimittaja.

Varmistetaan tehdyillä energiamateriaali sopimuksilla ja mahdollisella omalla tuotannolla häiriötön ja hinnaltaan kilpailukykyinen energiamateriaalien saanti.

Henkilöstö

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
kaukolämpölaitoksen hoitaja	3	4	4	4	4

Tavoitteet	Toimenpide	Arvio/Mittari
Tuottaa keskeytymätöntä energijakelua	Ylläpitää, kehittää ja varmistaa laitoksia ja verkostoa	Jatkuva keskeytys- ja häiriöseuranta
Kilpailukykyinen energiatoimittaja	Kilpailuttaa energiamateriaaleja ja muita laitoksen toimintaan liittyviä toimittajia	Verrata alueen ja koko maan vastaaviin ja myös erilaisten energia toimittajien hintoihin
Energialaitoksen toiminta keskeyttömäksi ja kaukolämpöverkoston toimivuus	Huolehtia ja huoltaa laitokset ja varmistaa varajärjestelmien toimivuus ja kaukolämpöverkoston saneeraus	Asiakaspalaute ja -kysely Jatkuva verkoston vuotovesiseuranta
Optimaalinen energiatuotanto	Huolehtia laitoksen toiminta eri olosuhteissa	Ostetun- ja myydyn energia hyötysuhde jatkuva seuranta

Talous

Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tilikauden tulos €	-23 298	24 400	20 940		

Toiminnan keskeiset riskit

Hintojen nouseminen ja saatavuus tulevaisuudessa energiamateriaalien osalta

Energiahintaan tulee korotusta verojen ja materiaalikustannusten noustessa

Luonnonkatastrofien lisääntyminen sekä kyberhyökkäyksien uhka ja muiden uhkatekijöiden kasvaminen voivat aiheuttaa häiriötä lämmönjakeluun.

Kaustisen Lämpö Oy	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myyntituotot	1 151 285,51	1 277 000	1 262 940
Muut tuotot	2 750,00	7 800,00	4 500
Materiaalit ja palvelut	-439 399,42	-589 800	-554 000
Ulkopuliset palvelut	-103 758,36	-98 800	-101 000
Henkilöstökulut	-246 332,33	-256 000	-255 000
Poistot ja arvon alennukset	-201 966,11	-200 100	-202 000
Liiketoiminnan muut kulut ym.	-122 554,93	-110 200	-116 000
LIIKEVOITTO	40 024,36	29 900,00	39 440
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-11 235,14	13 500,00	-13 500
Varastot	-52 088,10	8 000,00	-5 000
Tilinpäätössiirot			
Tuloverot			
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-23 298,88	24 400	20 940

5. LIITTEET

5.1. VALTUUSTON MYÖNTÄMÄT TALOUSARVIOAVUSTUKSET 2022

Tasevaroista

Nimi	Anomus	Esitys kj.	Esitys kh	Päätös Kv
Kaustisen sotaveteraanit	4.000	4.000	4.000	4.000
Vanhus- ja vammaisneuvoston käyttöön omaishoitajien tukemiseen	0	0	20.000	20.000
Yhteensä	4.000	4.000	24.000	24.000

Tili 4742 kustannuspaikka 3903 (Kansantaiteenkeskus)

Nimi	Anomus	Esitys kj.	Esitys kh	Päätös Kv
Kansantaiteenkeskus	90 000	40 000	40 000	40 000

Kansantaiteenkeskuksen avustus 40 000 euroa, jonka lisäksi 40 000 euron vuokramääräraha järjestöjen ja sivistystoimen käytön mukaisesti vuokratuluihin.

Hallinto- ja kehittämispalveluiden muut avustukset

Nimi ja käyttötarkoitus	Kustannuspaikka	Anomus	Esitys kj.	Esitys kh	Päätös kv
Kaustisen kotiseutuyhdistys	1121 Kehittämistoiminta	0	500	500	500
Yhteensä			500	500	500

Nimi ja käyttötarkoitus	Kustannuspaikka	Anomus	Esitys kj.	Esitys kh	Päätös kv
Kaustisen seudun oppaat	1123 Muu toiminta	0	500	500	500
Yhteensä			500	500	500

Nuoriso- ja liikunta-avustukset

Nimi	Kustannuspaikka	Anomus	Lautakunnan esitys	Esitys kj.	Esitys kh	Päätös kv
Liikunta-avustukset	3701	-	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut Liikuntatoimen avustukset (moukarikarnevaalit)	3701	-	700	700	700	700
KP-V:n yhteistoimintaosuudet (sopimusperusteinen)	3701	-	35 000	35 000	35 000	35 000

Nuorisotoimen avustukset	3801	-	3 000	3 000	3 000	3 000
Kaustisen 4H yhdistys	3801	14 622	10 000	10 000	10 000	10 000
Yhteensä		14 622	49 700	49 700	49 700	49 7000

Kulttuuriavustukset

Nimi	Kustannuspaikka	Anomus	Lautakunnan esitys	Kj. esitys	Kh esitys	Kv päätös
Vuosittainen kulttuuripalkinto	3901	-	500	500	500	500
Kulttuurin pienavustukset	3901	-	2 500	2 500	2 500	2 500
Kaustisen kamarimusiikkiyhdistys, Kamarimusiikkiviikko	3901	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Kansanmusiikki-instituutti/Tallari	3901	32 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Pro Kaustinen Folk Music Festival 2022	3901	30 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Yhteensä		78 000	69 000	69 000	69 000	69 000

Kaustisen kunnan avustukset yhteensä 183.700 €.

Lisäksi avustuksina voidaan pitää myös harrastustoimintoja, joista ei peritä käyttäjiltä vuokraa, vaan niistä peritään sivistystoimelta sisäistä vuokraa.

5.2. Investointien perustelut TA 2022 ja TS 2023 – 2024

Yleishallinto

ICT-menoissa valmistaudutaan talousarviossa ja taloussuunnitteluvuosina sähköisten palvelujen kehittämiseen ja tietohallinnon toimintavarmuuden ylläpitoon. Talousarviossa on varauduttu välttämättömiin tietojärjestelmien versiopäivityksiin kuten Dynasty-asianhallintajärjestelmä sekä sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon. Käyttöönotto voidaan tehdä yhtäaikaaisesti naapurikuntien kanssa.

Maa-alueiden hankinnoissa varaudutaan yhdyskuntarakenteen täydentymisen ja asumisen tarpeisiin sekä kaavojen toteuttamiseen.

Käyttöomaisuuden arvopapereiden ostovarauksella varaudutaan Kansantaiteenkeskus Oy:n osakkeiden ostoon ja seutukunnan yhtiöittämisen osakemerkintään.

Aluepelastuslaitoksen investointivaraukset ovat laitoksen investointisuunnitelman mukaiset.

Kaustisen kunnan teknisen toimen investointitarpeet

Investointiohjelman täysimääräinen toteuttaminen edellyttää teknisen toimen riittävää henkilöstöresurssia hankkeiden kilpailuttamiseen sekä valvomiseen.

Kiinteistöt ja rakennukset

Kunnanvirasto 200 000 €

- Yhteispalvelupisteen peruskorjaus. Kunnanviraston kulunvalvonnan uusiminen. Valtuustosalin äänentoisto.

Musiikkilukion opiskelija-asunnot 30 000 €

- B talon yläkerran kahden asunnon korjaaminen

Omenapuu 20 000 €

- Viemäröinnin korjaus. Piha-alueen viihtyisyyden parantaminen.

Palvelutalo Iltarusko 70 000 €

- Terassin rakentaminen takapihalle asukkaiden viihtyisyyden parantamiseksi.
- Valaistuksen lisääminen huoneisiin. Parkkipaikkojen lisääminen Iltaruskon alueelle, päällystys sekä hulevesiviemäröinnin laajentaminen. Sähköauton latauspiste. Em. toimet vaativat neuvottelun Soiten kanssa.

Alakoulu 30 000 €

- Lukkojen vaihto. Huoltomaalaus tarpeen mukaan. Alakoulun asunnon korjaus. Lumiesteet.
- Pääsisääkäynnin lämpimän eteisen laajennuksen suunnittelu.

Teknisen toimen huoltotukikohta 50 000 €

- Peltikaton korjaus/uusiminen, Aidan korjaus.

Yläkoulu 20 000 €

- Räystäiden huoltomaalaus
- Sähköauton latauspiste

Keskuskeittiö 50 000 €

- Kalusteiden uusiminen, tiskikone.

Iltaruskon keittiö 15 000 €

- Varaus kalustehankintoihin

Järvelän koulu 20 000 €

- Huoltomaalaus tarpeen mukaan, ainakin ulkoseinät etelä- ja länsisivuilla.

Pajalan virastotalo 500 000 €

- Poliisiaseman päädyn katon uusiminen + korjausvaraus Soiten yläkerran korjaamiseen.

EKE 20 000 €

- Huoltomaalaus tarpeen mukaan. Katon korjaus.

Vanha virastotalo 20 000 €

- Huoltomaalaus tarpeen mukaan. Lattian korjaus.

Puumalan koulu 20 000 €

- Roskakatos + huoltomaalaus tarpeen mukaan. Hulevesijärjestelmän laajentaminen.

Pajalan päiväkotiki 10 000 €

- Kylmiöiden digitaalinen omavalvontajärjestelmä, kahden portin rakentaminen.

KINO 20 000 €

- Leikkihiha-alueen parantaminen.

Vesijohtoverkosto

- Vesijohtorunkoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus 150 000 €

Vesilaitoksen automaation uusiminen 20 000 €

Vesilaitos 50 000 €

- Isokallion vedenottamon rakentaminen valmiiksi. Uuden vedenottoaikan tutkimukset ja suunnittelu.
- Traktorin hankinta 10 000 €

Viemäriverkosto

- Runkojohtojen rakentaminen ja peruskorjaus 150 000 €
- Viemäreiden automaation uusiminen 20 000 €
- Traktorin hankinta 10 000 €
- Hulevesiverkosto
- Hulevesiverkoston rakentaminen ja peruskorjaus 50 000 €

Puistot ja urheilualueet

- Urheilukentän uusiminen 1 000 000 €
- Leikkikentät 30 000 €
- Leikkikenttien välineiden uusiminen.
- Kallion urheilualue 100 000 €

Reitistöjen kunnostus

- Festivaali-areena 30 000 €
- Areenan kunnostuksen suunnittelu ja alueen pienimuotoinen peruskorjaus
- Puistot ja yleiset alueet 50 000 €
- Puistojen ja yleisten alueiden kunnostus
- Toimintapuiston suunnittelu.
- Mikontanhuan jalkapallokenttä. Mosalan rantalentopallokenttä

Liikenneväylät

- Katujen korjaus, päällystys 200 000 €
- Kaavakatuja päällystyksiä
- Penttilän silta 150 000 €
- Penttilän sillan erityistarkastus, korjaussuunnittelu, korjaus
- Jylhäntien pohjavesisuojaus 30 000 €
- Tanhuanpään vedenottamon kohdan pohjavesisuojaus sekä hulevesien johtamisjärjestelyt.

Muut hankkeet

- Kiinteistökartoitus 40 000 €
- Projektityöntekijän palkkaaminen kiinteistökartoitusta varten
- Uutelan asemakaavalaajennusalueen kunnallistekniikan suunnittelu 25 000 €
- Traktorin hankinta 50 000 €
- Uuden pienen traktorin hankinta yleisten alueiden, kaavakatuja, pihojen sekä kunnallistekniikan hoitoon. 20 000 € hankintakustannuksista kohdistetaan vesihuoltoon.

- Vanhat traktorit (3kpl) myydään. Hankinnan jälkeen kunnalla on kaksi uutta traktoria.

5.3. Kaustisen seutukunta TA 2022 tavoitteet

Seudun kehittämisen visiona on, että Kaustisen seutu on edelläkävijä maaseudun muutoksessa ja menestyksessä. Seutu on Suomen paras uusiutuvia luonnonvaroja jalostava, energiaa vastuullisesti tuottava ja tehokkaasti digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntävä älymaaseutu. Tavoitella 2025 on, että seudun negatiivinen väestökehitys on pysähtynyt ja seudun asukkaiden ja seudun yritysten veto- ja pitovoima on parantunut.

Seudun kehittämisen painopisteet suunnitelmakaudella ovat seuraavat:

- Elinkeinorakenteita uudistava ja kasvua mahdollistava kehittäminen uhkien ja mahdollisuuksien pohjalta
- Suurhankkeiden käynnistymisen edistäminen ja hyödyntäminen alueen elinkeinoelämän kasvuksi
- Bio- ja kiertotalouden kehittämisen, luonnonvarojen vastuullisen jalostamisen sekä uusiutuvan energian tuottamisen kasvun edistäminen
- Yritysten tukeminen kasvu- ja muutostilanteissa, yrittäjyyden edistäminen ja yritysverkostojen aktivoiminen
- Tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoiminnan lisääminen
- Työllisyyden kasvun ja yritysten työvoiman saamisen edistäminen
- Tietoliikenneyhteyksien kehittäminen ja digitalisaation älykäs hyödyntäminen osana infrastruktuuria
- Saavutettavuuden kehittäminen toimivalla tieverkostolla
- Uusien avausten löytäminen ja digitalisaation hyödyntäminen kuntien yhteistoiminnassa
- Alueiden eriarvoisuuden vähentäminen tasa-arvoa ja palveluiden saavutettavuutta kehittämällä digitalisaation keinoin
- Hyvinvoinnin sekä seudun veto- ja pitovoiman parantaminen erityisesti kulttuurin, harrastusmahdollisuuksien, luonnon ja matkailun avulla.